

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 214. szám
1940. szeptember 21., szombat

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényességi bejegyzési szám: 10/1—1938.

Afrika és Ázsia az európai háboru viharában

Egyiptom földjén az olasz hadsereg támadja a brit világbirodalmat, Indokínában pedig Japán érvényesíti előnyeit — Angliát szakadatlanul támadja a német légihaderő

A háboru és béke valamennyi időszerű kérdését megvitatta Ribbentrop Rómában

Róma. Csütörtökön délután 16 óra 45 perckor jelent meg Ribbentrop birodalmi külügyminiszter a Ducenál a Venezia-palotában, ahol az olasz kormányfő, Ciano gróf, Mackensen és Alfieri jelenlétében fogadta. A tanácskozások délután 17 órától 19 óráig tartottak, majd a német külügyminiszter a szállodába hajtott vissza. Este 21 óra 30 perckor a Vadászklub szalonjában Ciano gróf olasz külügyminiszter disztribúciót adott német vendégei részére. Ezen a disztribúción a két külügyminiszteren és a két nagyköveten kívül ott volt az olasz népnevelésügyi miniszter, valamint a külügyminisztérium főbb személyiségei. A disztribúció a közvetlen és szíves baltársiaság légkörében folyt le.

A Duce és Ribbentrop tanácskozásairól a következő hivatalos közleményt adták ki:

„A Venezia-palotában csütörtök délután 17 órától 19 óráig a Duce és Ribbentrop birodalmi külügyminiszter eszmecsereit folytatták, amelyen Alfieri berlini olasz, von Mackensen római német nagykövetek, valamint Galeazzo Ciano gróf olasz külügyminiszter vettek részt. A tanácskozások a két baráti hatalom viszonyát jellemző legteljesebb szíveskedés légkörében folytak le.

Róma. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter péntek délelőtt a Villa Madamában lévő lakosztályán tartózkodott, ahol munkával töltötte idejét és többször folytatott telefonbeszélgetést Berlinnel. Délután 2 órakor Ciano gróf olasz külügyminiszter villásreggelit adott Ribbentrop tisztelőire és azon megjelentek az olasz kormány tagjai, a külügyminisztérium főtisztviselői, Mackensen római német, valamint Alfieri berlini olasz nagykövet is. A délutáni órákban Ribbentrop Mussolinivel tárgyalt, s valószínű, hogy a tanácskozásokról hivatalos jelentést adnak ki.

A német külügyminiszter elutazásáról pontosat még nem tudni. Valószínű, hogy szombaton egy napos pihenőre még Olaszországban marad és lehetséges, hogy Ciano társaságában kirándulásra megy Tivoliba.

Az olasz és német lapok behatóan foglalkoznak a római tanácskozásokkal. Leszögezik, hogy miközben Olaszország és Németország tengeren, szárazföldön és a levegőben harcot vív Anglia ellen, Rómában előkészítik Európa politikai és diplomáciai újjászervezését. A lapok megállapítják, hogy a tengelyhatalmak Európát már megszabadították az angol befolyástól és most Afrika fejszabadtása van soron. Hangsúlyozzák a lapok azt is, hogy Spanyolország kész közösséget vállalni a tengelyhatalmakkal.

Tokio. A japán lapok felhívják a kormány

figyelmét, hogy minél szorosabb közeli-közelségi készítsen elő a baráti tengelyhatalmak felé.

Madrid. A spanyol sajtó Ribbentrop római látogatását nagy örömmel regisztrálja. Az ABC című lap leszögezi, hogy Spanyolország minden erkölcsi súlyával bevonul annak az európai kontinensnek újrendezésébe, amely az ifjú nemzetek uralmát hozta el. Az Arina szerint Spanyolország nem kell többé tá-

A Duna-kérdés és Spanyolország helyzete is szóba került a római tanácskozásokon

Rómából jelentik: Ribbentrop római látogatásával kapcsolatban és az itt lefolytatott tanácskozásokkal összefüggésben olasz hivatalos körökben a következőket állapítják meg:

„Távolról sem kell csodálkozni azon, hogy a tengelyhatalmak képviselőinek ezen a találkozásán szintén elmaradtak a túlságosan bőbeszédű hivatalos kommunikációk. Ha a két nagy birodalom felelős és vezető államférfiai tárgyalásokra ülnek össze, természetesen nem vonatkoznak ezek a megbeszélések kizárólagosan a háborúra. Ilyen megbeszélések során sorra veszik az összes aktuális problémákat és azok eshetőségeit épp úgy latolgatják, mint azokat a kérdéseket amelyek a háborúval függnek össze. Ami a hadműveleteket illeti, hangsúlyozzák az olasz illetékes és jótájékoztató körök, a háború kérdésében most kell a lehetőségek maximumát kihasználni és latvetni a közös ellenség Anglia ellen annak végső legyőzésére. Ami a Duna problémáját és a spanyol kérdést illeti, — olasz beavatottak szerint — ezekben az ügyekben ugyancsak komoly megbeszélések folytak, azonban a két kérdés természetéből folyik, hogy azoknak részletekbemenő közlése nem is szükséges. Anélkül, hogy nagyobbmérvű indiszkréciót követnénk el — hangsúlyozzák olasz tájékozott források — megállapítható és kiszivárgott annyi ezekről a kétségtelenül nagyon bizalmas jellegű tanácskozásokról, hogy erről a két kérdésről is beható eszmecsere folyt, de itt olyan szempontok vannak még a megoldásokkal illetőleg folyamatban, hogy a részletek közlése teljességgel lehetetlen.

Mindenki, aki közelről figyel az eseményeket, tisztában van azzal, hogy a tengelyhatalmak a legnagyobb együttműködéssel és meg nem bontható harmóniában kezelik a problémákat és ugyancsak egyöntetűen járnak el minden kérdés megoldásánál. Minden téren uralkodik ez az egységes álláspont és eljárás mód. Minden faktor és minden szektor tekintetében teljesen egybehangzó az álláspont Németország és Olaszország között, ha egyes kérdés-csoportok helyzete kevésbé vagy jobban kielégítő is számukra és szempontjukból. Am egyetlen szempont mindenkifelett uralkodó a tengelyhatalmak eljárásában és felfogásában: Az ellenség

voit lenne attól az Európától, ahonnan eddig visszaszorították és ahol megfelelő hely illet meg.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtó nagy figyelmet szentel Ribbentrop római utazásának és a lapok ama nézetüknek adnak kifejezést, hogy ez a tanácskozás a döntő közös tengelytámadás megindítását jelenti Anglia ellen.

A római német—olasz megbeszéléseken megvitatták a tengelyhatalmak és a Szovjetszövetség viszonyát

Belgrádból jelentik: A Vreme római jelentése szerint Ribbentrop utia előtt Mackensen római német nagykövet megbeszéléseket folytatott az ottani szovjetnagykövettel. A római megbeszéléseken tárgyalják a tengelyhatalmak és a Szovjetunió viszonyát. Az olasz sajtó hangoztatja, hogy a római tanácskozások előterében a Földközi-tenger kérdése és Spanyolország áll. Sumer spanyol belügyminiszter Berlinben várja meg Ribbentrop visszatérését. Német részről cáfolják azt a hírt, hogy Ribbentrop utia békeafánlatai függ össze. Megjegyzik végül a jelentés, hogy a német külügyminisztériumban magas állású személyiség fogadására készülnek, de nem tudni, kiről van szó.

beavatkozását és beférkőzését sehová nem engedhetik meg és minden eszközzel meg is akadályozzák, sőt azt lehetetlenné teszik. Minden új korszak, minden újabb helyzet természetesen újabb politikai feltételeket és tennivalókat kíván.

Spanyolországgal a legszívesebben a barátság, amelyet a fegyverek testvérisége a harcerekken már csak erősebbé tett. Közös ideálok és közös ideológia teszi ezt az együttműködést még szorosabbá és megbonthatatlanabbá. Türelemmel kell kivárni ezzel a kérdéssel kapcsolatban: mikor szükséges a közös tevékenység bekövetkezése. — fejeződik be az olasz hivatalos és kétségkívül jól tájékozott körök információja a Rómában folyó tanácskozásokról.

Minisztertanács Kairóban

Kairó. A Reuter jelentése szerint az egyiptomi kormány tagjai a legnagyobb figyelemmel tanulmányozzák a nemzetközi helyzetet. A minisztertanács csütörtökön ülést tartott és a jelentések szerint a minisztertanács pénteken újból összeült.

Kairo. A Reuter jelentése szerint az egyiptomi kormány nagy figyelemmel kíséri az eseményeket. Tegnap nagyfontosságú minisztertanács volt és ma újból összeült a kormány. Állítólag az egyiptomi államvezetőség fontos határozatok meghozatala előtt áll.

130 kilométer mélységbe hatoltak Egyiptomban előre az olasz csapatok

Rómából jelentik: Hivatalos megállapítás szerint az olaszok 130 kilométer mélységbe hatoltak be egyiptomi területre. Az angol csapatok a váratlan és kikényszerített visszavonulás következtében teljesen szétcúlván érkeztek meg az új védelmi vonalra, ahol még most sem sikerült őket a régi harcrendbe szedni.

Róma. (Rador.) Az olasz főhadiszállás jelenti „valahonnan Olaszországból” a következőket: „Felderítő vizirepülőgépeink megtámadták egy tengeralattjárót és elsüllyesztették. Észak-Afrikában az ellenséges légitáma-

dások során néhány bomba hullott Tobruk és Sollumra, tüzeket okoztak és néhány halott áldozatot követeltek. Az anvaxi kár jelentékeny. Sidi el Barrani-ban egy angol gépet légelhárítók lelőttek. Egy angol kereskedelmi hajót repülőgépeink felgyújtottak. Kelet-Afrikában repülőgépeink Cassala elleni légtámadás alkalmával lelőttek egy Blenheim-típusú angol repülőgépet, mely lángolva zuhan le.

Belgrádból jelentik: A Vreme című lap az olaszok egyiptomi hadműveleteivel kapcsolatban leszögezi, hogy a legnagyobb eredmény abban rejlik, miszerint nagyhoronderejű támaszpontok kerültek az olaszok kezébe. A feketeingesek és a benszülőttek együttműködése tökéletes és ez

Rossz időben is támadtak a német gépek

Berlin. (Rador.) A német főparancsnokság közli: Annak ellenére, hogy a rossz időjárás tovább tartott, a német légihaderő a tegnapi nap folyamán is több felderítő repülést végzett, amelyeknek során London és több repülőtér, kikötőberendezés bombatámadások célpontja volt. Az éj jöttével a harc repülők ismét megkezdtek megtámadásokat London és a fontosabb katonai támaszpontok ellen, amelyek közül és nyugat Angliában vannak. Későbbi jelentések szerint Liverpoolban is több tüzvézést keletkezett. Az éjszaka folyamán néhány angol repülőgép dél- és délnyugati németországi városok lakóházait bombázta. Egy angol gépet lelőttek. Három német gép nem tért vissza kiindulási helyére.

Berlinből jelentik: A London elleni légitámadást a péntekre hajló éjszaka is folytatták. A német repülőgépek támadást intéztek több kelet- és nyugatangliai kikötő ellen és bombázták a Közép- és Dél-Angliában levő hadianyaggyárakat. Csütörtökön éjjelig Németországban ellenséges repülők nem jelentek meg. (Rador.)

Newyork. A Newyork Times jelentése szerint a London elleni támadás során keletkezett tüzek messzi ellátszanak. Tegnaptól kezdve, mint az amerikai lap jelenti, a cenzura az angol lapoknak megtiltotta, hogy részleteket közöljenek a bombázásokról és azok megsemmisítő eredményeiről.

Számos halott és sok sebesült áldozat a csütörtöki bombázás nyomán

London. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint a német repülőgépek tevékenysége csütörtökről péntekre virradó éjszaka erőteljesebb volt, mint az elmúlt napok légi támadásai. A támadások célpontjai ezalkalommal főként a központ és a külvárosok voltak. Egy légvédelmi fedezék másodrendű lejáróját egy bomba erősen megrongált. A számos magánépületen kívül egy üzem is lángborult a gyújtóbombáktól. Számos halott és sok sebesült áldozata van a csütörtöki éjszakai támadásnak is. Vidéken is bombákat dobtak az angol repülők. Egy erdőt felgyújtottak, több kisebb épületet és marort rombadöntöttek és Essey-ben egy kórházat is bombataláltat ért.

Az éjszaka folyamán egyetlen gépet lőtt le az angol légelhárító tüzérség Surrey-nél.

A német repülők egyáltalán nem pihennek

San Sebastiauból jelenti a DNB: Az ABC című spanyol lap londoni tudósítója többek között ezeket írja:

A német bombavető repülőgépek ugy lát-szik egyáltalán nem pihennek. A támadás szüntelenül tart. A helyzetre talán jellemző, ha megemlítem, hogy tíz napja még nem volt alkalmam a borbélyhoz menni. Már néhány-szor megjelentem nála, azonban minden alkalommal megszólaltak a veszélyt jelző szirénák és a borbélyüzletet bezárták.

A lap tudósító ezután elmondja, hogy London központjának minden második uccájában számos romhalmazzal találkozunk a járókelő. És ennek ellenére nem is a bombák vannak a legnagyobb hatással a lakosságra, hanem az a pokoli lárma, amely a támadás és a légelhárító tüzelés alatt keletkezik. Az, aki régebben is látta Londont és ma újra megismeri, nem ismer rá az angol fővárosra. Ez a hatalmas város olyan, mintha a biblia minden átka rászakadt volna. (Rador.)

Newyork. (Rador.) A DNB jelenti: Az amerikai újságok ismét hosszú beszámolókat közöl-

biztosítja azt is, hogy élmezés és összeköttetés tekintetében az új területeken tökéletesen berendezkedett a megszálló olasz hadsereg.

Támadás a Dodekanezos sziget-csoport ellen

Kairó. (Rador.) Az angol forrásból érkező jelentések szerint jól sikerült támadást intéztek a Dodekanezos szigeteken lévő ellenséges támaszpontok ellen. A Rhodos-szigetén lévő Maritza-ban több robbanást figyeltek meg. A tüzvézést még jelenleg is pusztít. Caloto-ban is több robbanás és tüzvézést volt. A Porto Lago-öbölben, Leros-szigetén eredményes támadást intéztek a kikötők, gátak és hangárok ellen. Az angol gépek sértetlenül tértek vissza állomáshelyükre.

nek levelezők és megbízottaktól a németek által fogantatott megtorló intézkedésekről. A sajtó kiemeli, hogy a robbanó- és gyújtóbombák hatása ugyanolyan hatásosak London déli részén, mint észak-nyugati részén, ahol különböző ipari telepeket teljesen szétromboltak. London nagyon sokat szenvedett a légi támadásoktól, különösen a központ és

a lakosság a földalatti villamosok állomásán és folyosóján tölti az éjszakát.

A Newyork Times jelenti, hogy a londoni tüzvézések nagy távolságokra látszanak, a német légitámadásoknak nagyon sok áldozata van, azonban

a cenzura megtiltja a részletek közlését.

Naponként lehet újabb és újabb megrongált ipari telepeket látni. Az angol főváros lakossága a támadások állandó félelme alatt él.

London. A NTI jelenti: A német repülőgépek tegnap a kedvezőtlen időjárás ellenére is támadták Londont. Az „United Press” jelentése

„A bosszu jegyében érkező választ akkor kapja Anglia, amikor nem is várja”

Berlin. A német lapok a Betel elleni bombázásról a felháborodás hangján írják. A Völkischer Beobachter leszögezi, hogy az angol repülőgépek ezt a tömeggyilkosságot senki nem fogja elfelejteni és Németország kegyelem nélkül adja meg rá rövidesen a legszörnyűbb választ.

Az angolok gögje újból fellángolt, mióta a rossz időjárás következtében elianyhultak a német támadások, de

a bosszu jegyében érkező választ akkor kapja Anglia, amikor nem is várja.

Az angol repülők sportszerűségére hivatkozik az angol rádió és erre a rádióleadásra a Berliner Börsenzeitungnak csak annyi a megjegyzése, hogy a sportszerűsége megfelelő magyarázattal szolgál majd a német légierő Londonnak. A Lokalanzeiger nyíltan kijelenti, hogy

Sorsdöntő fontosságú koronatanács Tokióban

Tokio. Tegnapi este a Mikádó elnökletével koronatanács volt a császári palotában. Ezen a nagyfontosságú tanácskozáson Konoye herceg vezetésével a hadügyi, tengerészeti és légügyi miniszterek, államtitkárok és vezérkari főnökök is résztvettek. Bár nem szivárgott ki semmi, megállapítható, hogy Japánra nézve sorsdöntő fontosságú kérdések szerepeltek a tárgyalások napirendjén a császári palotában.

Tokio. A császári palotában tartott koronatanácsról kijövő külügyminiszeri államtitkárt felvilágosításokért ostromolták az újságírók, azonban az államférfi nem tudott

Sziám területi követelést támaszt Indokina ellen!

Tokió. (Rador.) A DNB jelentése szerint a sziámi kormány küldötttel a Bangkok-ban lévő francia követségnél a francia Indokina területére vonatkozó igényeket jelentették be.

A Domei iroda jelentése szerint a sziámi kormány hivatalosan megcáfolta azon híradásokat, amelyek szerint sziámi csapatok hatoltak volna be francia Indokínába, vagy hogy a sziámi repülőgépek többször határsértést követtek el.

Tokiói jelentés szerint egy sziámi tisztekből álló küldöttség érkezett Tokióba, ahol magasrangú japán katonatisztekkel álló bizottsággal

szerint az egyik német bomba az angol külügy hivatalra, a „Foreign Office”-ra zuhan.

Tegnap 14 óra 55 percen keresztül tartott Londonban a légi riadó.

Angol hadijelentés

London. A légügyi minisztérium közli: Az elmúlt éjszaka folyamán repülőink sikerrel bombázták a németországi közlekedési utakat, amelyek között a Dortmund-csatornát, több kikötőt és az ellenség által elfoglalt területen lévő repülőtereket.

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal jelenti: A földközi-tengeri angol erők parancsnokságának közlése szerint a brit tengeri egységek továbbra is megakadályozni igyekeznek az olasz csapatok északi szárnyának légi előrenyomulását.

Egyébként szeptember 17-én egyik tengeri egységünk bombázta a Sollum felé vezető utvonalat. Ugyanakkor más egységeink a Sidi el Barraninál lévő ellenséges csapatokat támadták meg. Ennek a két bombázásnak rendkívül nagy sikere volt. Szeptember 16-án a flottához tartozó repülőgépek Benghazit bombázták. Ez alkalmával egy kereskedelmi hajót felgyújtottunk, egy torpedórombolót minden valószínűség szerint elsüllyesztettünk, míg több más hajót megrongáltunk. (Rador.)

Az angol légügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint a német repülőgépek legutóbbi támadásai során London központjára bombákat dobtak. A bombák megrongálták a városházát és a British Muzeum épületét.

A legutolsó 36 óra alatt az angolok 56 német repülőgépet lelőttek, miközben 12 gépet vesztettek.

a borzalmas tömegmészárlást 1:10 arányban kapja vissza a közel napokban Anglia, mert a német légierő azzal a pénzerméivel fizet vissza, amilyenben ezt az alávaló támadást kapta.

Berlinből jelentik: Angol bombavető ma Heidelberg egyetemi város lakónegyedét bombázták, ahol több ember meghalt és súlyosan megsebesült.

Gázháború következik?

Genf. (T. P.) Jól értesült körök szerint az Anglia és Németország közötti háború rövidesen újabb borzalmas fellémenyhez érkezik, mert úgy az angolok, mint a németek még a tél beállta előtt döntő jelentőségű eredményi szeretének esküd. Egyébként úgy német, mint olasz körök elismerik, hogy a háború totális szakaszához érkezett el. Közeljövőben úgy a német, mint az angol haderőnek, amely még nem lépett teljes erőbedobással a küzdelembe, meg kell mutatnia erejét. Egyesek szerint a két hadsereg vezérkarai a győzelem elérése érdekében nem riad vissza a gázok használatától sem.

többet mondani, mint amit a hivatalos kommuniké közölt. Arra a kérdésre, hogy igaz-e, hogy nagyobb indokina bizottság érkezett tisztek kíséretében, a japán államférfi elmondotta, hogy fontos katonai kérdéseket vitat meg a bizottság a japán hadvezetőkkel.

Hetvenkét óras japán ultimátum Indokínának

Honkong. Eddig még meguenerősített, de biztosnak látszó hírek szerint Japán 72 óras ultimátumot küldött Indokínának. A 72 óras ultimátum vasárnap éjfélkor járna le.

folytattak tárgyalásokat, amelyeknek anyagát nem hozták nyilvánosságra.

Csunking. A kínaiak a Kunig vasutvonalon, mely Indokínába vezet és amely egy francia társaság tulajdona, átvették a teljes ellenőrző szolgálatot.

Roosevelt beszél a katonáknak

Washingtonból jelentik: Roosevelt Fladelfiában nagyobb beszédet mond az ott állomásozó katonai egységek előtt. Egyébként az elnök pénteken avatott az ottani egyetem díszdoktorává.

Amerikában akar kereskedelmi hajókat vásárolni Anglia

Newyork. (Rador.) A DNB levelezője közli jól értesült köröktől származó információja alapján, hogy az Egyesült Államokba angol bizottság érkezett, amely 8000 tonnás kereskedelmi hajók megvételéről tárgyal. Az Associated Press közli, hogy az a nagy hajókereslet, amely angol részről nyilvánul meg az amerikai hajók iránt, azt igazolja, hogy az utóbbi légitámadások alkalmával az angol flotta jelentős veszteségeket szenvedett.

Az USA-ba érkezett az angol külügyi államtitkár

Newyork. Sir Lewin angol hadügyi államtitkár és nagyszámu kísérete ma a Clypper repülőgépen Lisszabonból az USA-ba utazott. A magasrangú angol kiküldötteknek fontos katonai missziója van Amerikában.

Francia tábornok szerint megbénul a szigetország ipara

Clermont Ferrand. (Rador.) A „Le Journal”-ban Deval tábornagy cikket írt, amelyben az angol-német légiháború eredményeit teszi mérlegre és megállapítja,

valószínűnek látszik, hogy a brit sziget hadi és más vonatkozású iparát teljesen leállítja a német légi haderő.

Az angol ipar veszteségeiről azonban nem lehet hü képet nyerni, vagy pontos szám adatokra támaszkodni, hiszen a kanadai támogatás nagyságát és a segélynyújtás módjait nem ismerhetik teljes egészében. Ezután megállapítja, hogy

ha a háború nem fejeződik be még ez év őszén és tavasszal folytatódik, — a legszörnyűbb gazdasági krízis és leromlás sújt a világra.

Az erőszítések mindkét részről óriásiak.

Új USA-támponok a Panama-csatorna védelmére

Washington. (Rador.) A Stefani levelezője jelenti, hogy Stimson hadügyi államtitkár bejelentette a tárgyalások kezdetét a közép és dél-amerikai köztársaságokkal közös hajó és légi bázisok megszervezése végett, amelyek a Panama-csatorna védelmét szolgálják. A Daily News szerint, Holland-Guyanában és Braziliában fognak ilyen nemű új támaszpontokat létesíteni.

Ujkaledonia De Gaulle-hoz csatlakozott

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség Melbourneból közli: A csendes-óceáni Ujkaledonia francia gvarmat közölte az ausztráliai kormánnyal, hogy a vichy-i kormánnyal az összeköttetést megszakította és De Gaulle tábornok akciója mellé állott. (Rador.)

Pétain tábornagy az igazi politikáról

Clermont Ferrand. (Rador.) Pétain marsall cikket ír a Revue des Deux Mondes-ban a jövő igazi szociális politikájáról. Ebben a cikkben a következőket írja: „Az igazi politika tudomány és művészet is egyben. A célja az kell legyen, hogy a népek meggazdagodjanak, a kultúra felvirágozzék és az államok helyzete megszilárduljon. A politika az államvezetés művészete, amelyet a polgárok legnemesebb érdekei kell, hogy vezéreljenek. A politikából az alacsonyrendű érzelmeket, mint amilyenek a gyűlölet, kapzsiság, bosszúvágy, száműzni kell és az olyan nemes elvek kell, hogy vezéreljék, mint a közjó és a nagylelkűség. Sohasem lehet az a célja, hogy kihasználja polgárait, hanem igenis az, hogy hasznukat nézze. Így tehát nem törekszik azok elbűntetésére, mert az esetleg céljainak jobban megfelel, hanem igenis felvilágosítja őket, de amikor jogaikról beszél, nem felejt el, hogy figyelmeztesse őket kötelességeikre is.”

„Erkölcsi sikert jelentene Spanyolország hadbalépése”

Berlin. Az Universal berlini magánjelentése megállapítja, hogy a tengelyhatalmak igyekeznek új és erősebb csapást mérni Angliára. Nagyon meglehet, hogy ez a csapás a Közelkeleten következik be. Léköt: a berlini politikai körök figyelmét az a hír is, hogy Scrano Suner spanyol belügyminiszter, Franco tábornok hivatalos kiküldöttjeként jár Ber-
linben és Ribbentrop Suner távozása után azonnal elindult Rómába.

Spanyolország esetleges hadbalépése — mondják berlini politikai körök — elsősorban erkölcsi sikert jelentene a tengelyhatalmak számára, mert újabb állam lépne Anglia ellenségeinek táborába. Lehetséges tehát, hogy Rómában Spanyolország hadbalépésének módozatait vitatják meg. Ber-
linben mindenesetre nem tudnak pontos felvilágosítást adni arról, hogy az európai újárendezés keretében Spanyolországnak Gibraltárra vagy Francia-Marokkóra vonatkozó igényeiről lesz-e szó.

A jelentés megemlékezik még a Völkischer Beobachter legutóbbi cikkéről, amely megállapítja, hogy nem lehet csak az idegháborútól várni Anglia összeomlását. Ebből a cikkből is olyan következtetések vonhatók le, hogy a tengelyhatalmak

újabb döntő csapást tartanak szükségesnek Anglia ellen, ezért közösen tárgyalják meg az angol szigetország és Egyiptom elleni támadást is.

Negyvenöt új prefektust neveztek ki a megyék élére

Antonescu tábornok-államvezető folytatja a titkos okmányok nyilvánosságra hozatalát

Rotea Ilie ügyvéd Arad megye új prefektusa

Bucurestiből jelentik: Közlemény: Az alábbi névsorban feltüntetett személyeket, miután megyei prefektusokká neveztek ki, kéri, hogy szeptember 21-én, szombaton déli 10 órakor jelentkezzenek a belügyminisztériumban, hogy letegyük a törvényes esküt. A prefektusok névsora:

Baciu Grigore, Fehérmegye. — Rotea Ilie ügyvéd, Arad megye. — dr. Georgescu Mihai, Arad megye. — Stoian Vasile, Bacau. — Grigorescu Constantin, Baia. — Luca Constantin tartalékos ezredes, Bihar. — Niculescu Vasile, Botosani. — Trifan Traian, Brassó. — Stere Mihai, Braila. — Vintan Ion, Krassó. — Russu Cristea ügyvéd, Campulung. — Hanu Vasile ügyvéd, Kolozs-Torda. — Seitan Nicolae ügyvéd, Constanta. — Orleanu Mihai ügyvéd, Covurlui. — Spataru St. tart. ezredes, Dambovita. — Rosulescu Nicolae ügyvéd, Dolj. — Barbu Stroici, Dorohoi. — Mateas Virgil ügyvéd, Fogaras. — Corbutiu Victor dr. ügyvéd, Falcu. — Tucu Octavian ügyvéd, Gorj. — dr. Costea Iosif, Hunyad. — Bogdan-Munteanu Ion ügyvéd, Ialomita. — Ventoni Alex, orvos, Iasi. — Crisi Axente ügyvéd, Mehedinți.

— Glasianu Paul ügyvéd, Muscel. — Galan Etimie gyógyszerész, Neamt. — Georgescu Victor ügyvéd, Olt. — Stanescu Marin volt törvénytudós elnök, Prahova. — Tocu Petre, Putna. — Sulcina Nicolae, Radauti. — Vlad mérnök, Ramnicul-Sarat. — Niculescu Ion ügyvéd, Roman. — Miter Tiberiu tanár, Severin. — dr. Fleseriu Ion ügyvéd, Nagyszeben. — Ionescu Gavril tanár, Suceava. — Creanga Ion tanár, Nagykovács. — Covrog-Nonea Ion tanár, Kisküküllő. — Dobre Ion tanár, Tecuci. — Zaharia Nicolae tanár, Teleorman. — Ghenadie Ilie, Temes-Torontál. — Predescu Stejan, Tulcea. — Bolintineanu tart. ezredes, Tutova. — Costacescu Al. tart. ezredes, Vaslui. — Barbulescu Victor ügyvéd, Valcea. — Doljanski ezredes, Vlasca.

Az Aradra most kinevezett prefektus hunyadmegyei származású ügyvéd, aki Déva közelében, egy községben született. Dévár széles körökben ismerik, bár többnyire Bucurestiben tartózkodott, azonban bátyja, aki erdészeti felügyelő, ma is Déván él.

Öt cáfolat

Bucuresti. A bucaresti rádiószolgálat közli: „Egyes külföldi rádióállomások olyan álhíreket közöltek, mintha a román és szovjet csapatok között összeütközések lettek volna. Ugyancsak olyan tendenciózus híreket is terjesztettek, mint ha a Szovjet Moldovában, a szovjettel szomszédos területen azt kívánta volna, hogy csapatalkat szereljék le. Mind a két hírt mint teljesen alaptalanul kategorikusan és hivatalos formában megcáfoljuk.”

Bucurestiből jelentik: Rosszindulatu egyének, akik a jelenlegi politikai rend ellen szeretnének dolgozni, különböző tendenciózus híreket terjesztettek ezek között azt, hogy a hadsereg tisztjei és altisztjei karában nagyobb arányú elhocsátások és nyugdíjazások állanak küszöbön. Ezeket a híreket a miniszterelnökség mint nyilvánvaló rosszhiszemű és valótlan kitalálásokat megcáfolja.

Bucuresti. A tengerészeti és légügyi minisztérium hivatalosan cáfolja azt a tendenciózus híresztelést, mintha a katonaság a balcic-i lakossággal szemben erőszakos tetteket követett volna el.

Bucuresti. A Curențul berlini jelentése szerint jól értesült körökben határozottan cá-

folják azokat a híreket, mintha Oroszország újabb területi követeléseket támasztott volna Romániával szemben. A német sajtó a területi követelésekről szóló híreket azon körök zavart keltésének minősítik, amelyeknek érdeke az, hogy a Balkánon nyugtalanság uralkodjék és amelyek Németország ellen izgatnak.

Bucuresti. A miniszterelnökség több szálton-gó rosszakaratú hír megcáfolására a következőket közli: Olyan hírek terjedtek el, hogy német hivatalnokok, nemzeti szocialista egyenruhában tartózkodnak az országban. A tény a következő: A bucaresti német követség kérésére a román kormány hozzájárult, hogy kilencven ezer beszárljai német, valamint a még Romániában tartózkodó Észak-bukovinai németek és a Pruton a jövőben átkelő németek ne vasuton hanem Galatich kereszttül a Dunán 28 hajón térienek vissza Németországba. Ilyen nagy tömeg megszervezésére és ellenőrzésére speciáltesteket küldött ki a birodalom, akik nemzeti szocialista uniformisban végzik pontosan körülhatárolt feladatukat és feladatuk végeztével visszatérnek Németországba. Ez az igazság és minden ezzel ellenkező hír a fantázia szüleménye.

URANIA: Nagyjelmez színműve. Tel.: 12-32.

Ma és minden nap: 8, 6, 7.15, 9.30 órákor

EGY FELEJTETETLEN ÉS HATALMAS FILMALKOTÁSA AZ UFA-FILMGYÁRNAK: SZEPTEMBER 1-18. LENGYELORSZÁG BEVÉTELE ÉS TELJES MEGSEMISÍTÉSE. — VARSÓ PUSZTULÁSA.

Lengyelországi hadjárat

Fiatál, öreg egyaránt meg kell hogy tekintse ezt a filmalkotást, amely örökre élni fog az emberi emlékezetben. — Tolongások elkerülése végett lezavart: Telefon 12-32. — Legújabb 470-es UFA háborús bírdó; London bombázás alatt.

Antonescu tábornok, államvezető leleplezései a multban történt mulasztásokról

Bucurestiből jelentik: Azoknak a titkos okmányoknak nyilvánosságra hozatala kapcsán, amelyek a közvéleménnyel a határok elvesztésének tényleges okát kívánják lelepleznie feltárni. Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető a következő 3-as számú titkos okmányt bocsátja az ország és nyilvánosság közönsége elé:

„Amikor Őfelsége 1934-ben Angheliescu Paul tábornok hadügyminiszter kinevezését fenntartotta és őt ebből az állásból nem mozdította el, én voltam az a dolgok következményeit és elhatároztam, hogy elhagyom a nagyvezérkari főnöki széket mert mindazok az események és körülmények, amelyek tudomásomra jutottak és amelyeket magam előtt láttam, lehetlenné tették számomra, hogy vállaljam a felelősséget az elkövetkezőkért, melyeket kikerülhetetlennek tartottam és amelyek be is következtek.

Tatarescu miniszterelnök kérésére és a legnyomatékosabb felhívására különböző olyan értelmű ígéretek birtokában hogy nyugodtan dolgozhatom és senki, semmilyen irányban nem fogja rosszakaratilag és irigységből vagy féltékenységből munkásságomat meggátolni — megmaradtam ebben fontos pozícióban.

A miniszterelnök felszólított, hogy munkatervemet ismeri szeretné és ezért mutassam be mindazokat az elgondolásokat és terveket, amelyek révén a hadsereg teljes újjászervezését elképzelem és azokat az intenciókat, amelyek alapján ezt az újjászervező munkásságot el akarom végezni.

Két nap múlva elkészültem ezzel a komoly studiumot igénylő munkával — amely különben már természetesen régebből foglalkoztattott.

Ebben a tanulmányban, illetve expozéban részletesen feltártam, hogy milyen kötségszerűen rossz és kihatástalan helyzetben van a hadseregünk és mik azok a sürgős és halaszthatatlan teendők, amelyeket még most végre lehet és végre is kell hajtani. Ennek az expozéknak nagyobb mérvű előszavában nyomban leközvettem minden és feltártam részletesen az összes körülményeket. A tanulmány előszava és bevezetője pedig ekként hangzott:

„Ez a munka, amely most benyújtok, „katonai végrendeletnek” tekintendő. Ez a jelentés „szigorúan titkos és a legbizalmasabb jellegű” és mielőtt magukra a tervezett reformokra és teendőkre áttérnék a hadsereg jelenlegi helyzetét kívánom esetenként, hogy ebből merítsék azután az összes teendők magyarázó következtetéseket és kikerülhetetlen tennivalókat.

A hadsereg jelenlegi helyzetét a legtokéletesebb és legkétségbeesettebb káosz jellemzi, amibe a törvényhozások könnyelmű, nemtörődöm és tessék-lássék minden hozzáértés nélkül való tevékenysége sodorta. A bürokratizmus utvesztőibe fulladt és a legmagasabb helyeken csakugy, mint az alacsonyabb fórumoknál a költségvetések rosszul megállanított és hanyagul, valamint felelőtlenül összeállított tételét is lelkiismeretlenül alkalmazzák. A hadsereg kereteinek lazasága összefüggésben áll a folytonosság abszolút hiányával és közvetlenül csakugy, mint közvetve, semmilyen biztosíték nem mutatkozik arra, hogy az ország ma vagy holnap szükségessé váló védelmét elláthassuk.

Ezért nyíltan és leplezetlenül megmondom, hogy minden háborús áldozat, amelyet esetleg a haza, a hadsereg és az állam követelne vagy annak számára teljességgel hiábavaló lesz.

A polgárságot katonai szolgálatra hívják be és azok, amikor eleget tesznek ennek az állampolgári köteletségüknek nem tudják és nem tudhatják, hogy ez hiábavaló klópcsekölés minden pozitív cél és eredmény nélkül, a katonaságú és a táborokban eltöltött idő semmi racionális és hasznos elnyert nem eredményez: nem egyéb mint teljesen felesleges pénz-, energia-, idő- és jószándék fecsérlés.

Az ország határait, hazánkat a jelen körülmények között ez a katonai szolgálatát lelkiismerettel ellátó katonaság képtelen megvédeni mert rosszul van felszerelve, szervezetsége és lelkiállapota elégtelen. Bizonyos és megvagyok győződve róla, hogy ha arra kerülne a sor ez a hadsereg, ennek az országunk polgárságából és lakosságából alakult katonaság adandó esetekben a határok megvédésére minden elképzelhető áldozatot meghozna — azonban mindezenek ellenére egy ilyen harc határainkért a népek történetében egyik leg-

borzasztóbb és legszégyenteljesebb vereséget hozna.

E katonai összeomlás után következett volna a teljes társadalmi és politikai összeomlás, amely azonkívül, hogy Nagyrománia elvesztésére vezetett, még az 1916. évi régi Románia határait és létét is veszélyeztetheti.

Felteszem a kérdést, mi történik tehát, ha rákzudulnak az események, ha megtámadnak bennünket olyan tények, melyek elől kitérni nem lehet — és ugyanakkor felteszem a kérdést: mit csináltak éveken át azok az emberek, akik vezetésre voltak hivatva...?

Megmondom: veszekedtek egymással, intrikáltak egymás ellen, terveket forgattak agyukban, hogy azután ezeket a terveket újból a fejük tetejére állítsák, egymást vádolták hozzá nem értéssel, rosszakarattal, egyéni szempontokat néztek könnyelműen, nemtörődöm módon és ténylegesen a lelkiismeretlenség jegyében.

Hasonló lett a helyzet ahhoz, ami a könnyelmű és nemtörődöm, a pusztulásra ítélt Románia történet és az összeomlásnak nem lehetett gátat vetni vagy ami Bizánc pompázó és minden komolyságot nélkülöző légkörében uralkodott, amikor az ellenség már a kapuk előtt állt. Teljességgel az a helyzet, ami a lengyel tragédiák meg-megismétlődő korszakaiban megmutatkozott és ami a szörnyű következményeket maga után hozta...

Ha azt akarjuk, hogy a hazánkat meg tudjuk védeni, ezzel a rendszerrel teljességgel és végérvényesen szakítanunk kell. Ha a vég tragédiájának bekövetkezése elől meg akarunk menekülni olyan újjászervezést kell végrehajtunk, amelyhez távolról sem kell annyi pénz, mint eddig. — sőt nem is a pénz a leglényege-

Az államvezető kormányelnök elsőrendű fontosságot tulajdonít a munkáskérdésnek

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan közli: „Súlyos körülmények között kellett az államvezetőnek a közéletet megtisztítani és ugyanakkor rosszakaratu híresztelések arról beszélni, mintha az új államrendszer nem karolná fel a munkásság ügyét. Antonescu államvezető számára külön teendő a megtisztított légkörű és megújított Romániában a munkásság helyzetének jobbrafordítása. A munka és munkásosztály logát mindenben kifejezésre és érvényre kell juttatni. A munkásosztály életnővját és helyzetét fel kell emelni és meg kell őket óvni a kihasználástól. A

sebb tényező hanem a lelkiismeretes és odaadó komolyság.

Ha ez a rendszer fennmarad, teljesen mindegy, hogy mit csinálunk hiábavaló bármi is...

A pénzpocsékolás mindent legyűrő és helytelenül értelmezett, mindennél fontosabb volta helyett nyílt és őszinte vezetőkre, akaratere, rendszeres újjászervezésre, újjászületesre és a folytonosság kiépítésére van szükség minden területen és minden vonalon.

1) Az igaz, őszinte és becsületes munkának kell az annyiszor diszkreditált eddigi ténykedések és tevékenységek helyébe kerülnie; 2) Az újjászületes processzusában lelkiismeretes módon meg kell vizsgálni: hová jutottunk és mik az okok, melyek idáig vezettek; 3) Minden személyi, vagy magánérdeket nemcsak háttérbe kell szorítani a köz érdeke előtt, hanem minden személyi érzést, szempontot, ambíciót és megmozdulást el kell tüntetni a nagy kollektív nemzetközi közcélk szolgálatában.

Valamilyen újjászületes és újjászervező-dés csak és kizárólag ezeken a főalapelveken elindulva történhetik meg...

Ezek azok a főokok nagy vonalakban, amelyek idáig juttatták a helyzetünket és most meg kell vizsgálni a legapróbb részletekig, hogy tulajdonképpen mik is a teendők a legsürgősebb tennivalók...

A miniszterelnökség hivatalos közleménye a magyarországi románok helyzetéről

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli: A megszállott területeken történt és nekünk jelentett kelengések és tulkapások valósága még nem nyert igazolást. A közvéleménynek nyugalommal kell bevérdnie, azoknak igazolását. A kormány a legnagyobb mértékben foglalkozik ezzel a súlyos kérdéssel és mindenkit biztosít, hogy azt közelebbről vizsgálja és minden lehető megtesz az iránt, hogy a határokon kívül maradt románok élete, nyugalma, vagyona, szabadsága és tisztelete biztosítottak. (Rador.)

„Igazi légionárius kizárólag a rend megteremtésén dolgozik“

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség hivatalos közlése: „Összes állami hivatalainknak, hatóságainknak és a magánosok számára is hivatalosan közöljük, hogy mindazok, akik légionáriusokként vagy a nemzeti eszme exponensel módjára állásokat kérnek, vagy ellenőrzést akarnak gyakorolni valahol nyomban átadandók a rendőri vagy közigazgatási hatóságoknak. Ezek a hatóságok ilyen egyének azonnali letartóztatására kaptak parancsot. Igazi légionárius kizárólag a rend megteremtésén dolgozik és csak igazolvánnyal ellátva teljesíti a reábizott köteletséget. A provokátorok a helyzet rosszindulatú és lelkiismeretlen kihasználásból, megfelelő módon érezni fogják a törvény szigorát, mert kompromittálni igyekeznek a nagy mozgalmat...”

Letartóztatják azokat, akik a zöld inget csak divatnak tekintik

Bucurestiből jelentik: Vasiliu Adniski, a bucarestii „Razlet” körzet légionárius főparancsnoka felvilágosításként a következőket közli: Mindazok az árulók, és visszaélők, akik a zöld inget csak divatnak tekintik, letartóztatásba ke-

munkások legyenek igaz románok és igaz emberek. Am nem lehet mindent egyszerre elintézni. A munkásosztály sorsára vonatkozó fontos és mindenben kielégítő intézkedések kidolgozása folyamatban van és rövidesen nyilvánosságra kerül. Néhány nap múlva a munkásság megtudja új elhelyezkedését az új államrendszerben, mely számukra a megélhetés és munkájuk igazságos megbecsülését szabályozza. A munka és a szociális segélyezés. Antonescu tábornok egyik főfeladata és ezt meg is oldja.”

rülnek. Ez az intézkedés minden gyűlölködés nélkül történik, de feltétlenül megőrizzük és megtartjuk a légiót annak, ami volt és marad: a hősiesség és áldozatkésztség iskolájának. A becsületesség és a multból szenvedések érdemei csupán kötelezettség teljesítést jelentettek, mert érdemeik csak a halottaknak, a vértanúknak vannak meg teljes egészükben. Becsület, hit és igazságérzés jellemzi a légionáriust és áldozatkész-ségben ezekért az elveket és az eszméket eddig kiöntött vértől a jövőben sem ismerjük semmilyen akadályt, nehézséget vagy akár a leg súlyosabb áldozatot.

Éljen a légió és a Kapitány!

VASILIU ADNISKI“

Bucuresti. Ion Antonescu miniszterelnök, államvezető nagy elfoglaltsága közepette igen sok panaszt, beadványt és kérelmet, kap, amelyeket a lakosság különböző széles rétegeiből intéznek hozzá. Antonescu tábornok kéri az ország közönségét legyenek bizalommal munkatársaihoz, csakugy mint hozzá és kéréseikkel, panaszukkal és beadványaikkal keressék fel magukat az illetékes szakminisztériumokat.

C O R S O

5. 7. 15. 9. 15

I. ELISABET BERGNER

II.

Tilos utakon

Az elrabolt élet

Orrino Luchaire, Annie Ducaux

470. számú UFA hirdató

FRANCIA-INDOKINA

a gazdag ázsiai félsziget, amelyet Japán most készül megszerezni

Francia-Indokínának helyzete ismét előtérbe került. Az ázsiai félsziget, ez a kihasználatlan, gazdag terület az európai háború borzalmainak hatásaként hirtelen sokat emlegetett része lett a földtekének. Már másodszer repül fel a japán ultimátum híre ezzel a területtel kapcsolatban, most azonban a hírt meg erősítették és ha letelik a 72 óra — Japán által adott időpont — vagy új láng csapódik fel Ázsia eme részén, vagy behódolnak a fiatal és terjeszkedésre vágyó japáni nemzetnek, hogy az megvesse lábát a számukra oly nagy fontossággal bíró Indokínában. A monszunesők továbbra is áztatják majd Indokína hegyeit, mezőit, az ébenfa, a kávé, a mango-pagonyok és a bambuszcserejék a lejtők alsó részén, éppen úgy virágoznak majd, de a kiaknázatlan terület dus gyümölcsseit nem európai fehérek számára aratják majd, hanem a kicsiny japánoknak, akik lassan, de biztosan foltyatják hódító utjukat Távol-Keleten...

A völgyek a kínai befolyás kapui

A folyóknak észak-déli irányban lefutó medrei utat nyitottak a kínai kulturának a félsziget felé, viszont a Himalája harántékos gerincei elzárták Indiától. E völgyeken át jött be tehát Konfucius tana, a kínai ruházat az egytagu nyelv s tán a mongol faj is Hátsó Indiába. Viszont — részben e völgyeken át hatolt be az európai kultúra a mennyei birodalom belsejébe.

A folyók, a hegységek csapásirányának megfelelően — északról dél felé folynak. — Legnagyobb a Mekong, meghaladja a 4500 kilométert, de nagyrészt a hegyvidéken folyik keresztül, ezért sok zuhatagja van, úgy hogy közlekedési fontossága aránylag csekély.

Hiányzik a földrajzi és népi egység

Tehát ez a félsziget sem fizikai földrajzi, sem politikai tekintetben nem egységes terület. A domborzat igen változatos, széteső, mivel a hegység helyenként a partvidéken vonul, máskor széles alföldnek hagy helyet. A 14. szélességi fokon át húzódó félsziget éghajlati tekintetben is meglepő változatosságot mutat. Vele változik a növényzet. De a lakosság sem homogén (összesen 23 millió), északon és keleten a sárga fajhoz tartozó, a kínaiakkal rokon anamiták, déljuggaton pedig a szintén mongol fajú, de hindu művelődésű kambodzsaiak laknak.

Indo-Kína legfontosabb és legvirágzóbb tartománya Tonkin, mely a félsziget északkeleti részén fekszik. Közepén terül el a Song-Koi és mellékfolyóinak a Fekete-Folyamnak alföldje nagyon termékeny, mérsékelt éghajlatu, értékes terület, ahol virágzó a rizstermelés és az állattenyésztés. Ezenkívül újabb gazdag széntelepeket is fedeztek föl taláiban. Tonkin ezért egész Indo-Kína legsűrűbb népességű vidéke (400 ember él egy négyzetkilométeren.) Itt él tehát Francia Indo-Kína egész népességének háromnegyedrésze.

A deltavidék rizstermelés szolgálatában áll. A táj festőinek nem mondható: négyyszögű rizsföldek egyhangu mozaikja terül el mindenfelé, közöttük töltéseket emeltek a közlekedés számára. Különben a talaj mindenütt víz alatt áll, a rizs ugyanis a sok vizet szereti s a meleg, nedves éghajlatot. A falvak háza a rizsföldeket elválasztó töltéseken s a dombok és hegyek lábánál épültek. Ami terület nem rizsföld, az mind kővér legelő, ahol az állatok ezrei legelnek. A tájkép háttérében pedig messze ott kéklenek a Pireneusoknál is magasabb hegységek, a XVII. és XVIII. században itt megforduló francia hittérítők Telemachos klasszikus leírásával jellemezték Tonkint: „Őrök tavasz uralkodik ezen a boldog tájon, az egész olyan, mint egy csodálatos óriási nagy kert.”

Az éghajlat különösen kedvező. Mert amíg Indo-Kína többi részében a nedves, meleg klíma európaiak számára egészségtelen, addig itt Tonkinban egészen mérsékelt változatos éghajlatot találunk — elég hideg és száraz téli évszak közötti átmeneti időszakban nagy pusztítást visz véghez a félelmetes táifun.

Indo-Kína valamennyi tartománya között

Tonkin a legjelentősebb, nemcsak gazdasági terményei révén, hanem azért is, mivel a Song-Koi völgye által közvetlen összeköttetésben áll a gazdag Yün-nan délkínai tartománnyal, jól tagozott partvidéke pedig kikötők építésére kiválóan alkalmas. Tonkin területén vonul keresztül a Szélsőkelet-Ázsiába vezető fontos kereskedelmi utvonal. Ez a szerepe a jövőben még nagyobb jelentőséget nyer.

Lakói annamiták, de teljesen kínai kulturahatás alatt állanak. Fővárosa, Hanoi (137 ezer lakossal) nem közvetlenül a tengerparton fekszik és nagyobb hajók nem közelíthetik meg, a franciák ezért Haipong kikötőt építették és ezt vasutal kötötték össze.

Annam a kínai tenger mentén elterülő alacsony, keskeny partsáv, amely több ezer kilométer hosszan húzódik, de helyenként csak husz kilométer széles. Éghajlata egészségtelen. Decembertől márciusig szakadatlanul szitál az eső, a nedvesség csontig hat és a levegő hőmérséklete is leszáll. A benszületett annamiták sokat szenved a hidegtől ablaktaian, füttellen, kezdetleges lakásában. Nyáron viszont a hőség a 35 fokot is eléri. A meleget azonban a nedvesség teszi elviselhetetlenné. Nehéz, páras levegő nehezíti a tüdőre s a gyors záporok se hoznak enyhülést.

Régebben császárság volt Annam s a ki-

Kambodzsa, a régi dicsőség romjaival...

Mig az annamitáknak a kínai, — addig Kambodzsában a hindu művelődés jutott túlsúlyba. A kambodzsaiak őse, a khmerek hatalmas királyságot alapítottak Hátsó India déli részén. De a XVI. század óta Kambodzsa Sziam és Annam Eris-almája lett. Mind a kető legyőzve és megérvé, 1867-ben a franciák fennhatósága alá jutott. Kedves, vendégszerető, de nagyon justa nép, mert a gazdag, termékeny föld elkényeztette őket, Indiából való egész műveltségük, művészetük sőt nyelvük is.

Építőművészetükben a jótusztvirág olyan nagy szerepet játszik, mint a hinduk arhitektusában. A gyönyörű templomok fölhajtott karimájú szőzete, de minden épülete Indiára emlékeztet.

A csodálatos ősi khmer civilizáció legfontosabb emléke a Tonje-San tó partjától néhány km. északra fekvő Ankor romváros. A régi főváros romjai a tótól meglehetősen messze vannak, a

kinai védelme alatt állott, azért van olyan kínai jellege az országnak és népének. A Marco Polo által említett Ciampa nevű császárság valószínűleg Annam lehetett, mely Kambodzsaival együtt vagy talán Kambodzsa közvetítésével hindu műveltségű állam volt. Később a kínaiak kulturája terjedt el. 1883. óta francia védnökség alatt áll. Fővárosa: Hué (60.000 lakossal), Bao Dai őfelsége székhelye, csendes, poétikus hangulatu város, rengeteg műemlékkel, az „Illatok folyójá"-nak partján.

De alighogy elhagyjuk a partvidéket, ez a kedves-mosolygós tájképet, barátságos hegylánc állja utunkat és azt is sűrű áthatolhatatlan fantasztikus őserdő borítja. Ezen keresztül lehet csak felérni a magasföldre, a dzsungelbe és a szavannákra, ahol félvad népek ma is úgy élnek, mint a kőkorszakbeli ősember. Még életkorukat sem tartják számon, a földet nem művelik s például az íveget sem ismerik. De azért nagyon büszkén viselkednek, ha civilizáltabb területre érkeznek. Mert ők az őslakók... akiket kiszorított a kultúra a félszigetről és ma tigrisekkel, krokodilusokkal, elefántokkal és rinocéroszokkal kénytelenek osztozkodni az értéktelen földeken. Ezt a negroid típusú őslakosságot az észak felől bevándorló sárga faj szorította ki. Ezek az annamiták, akik külső megjelenésre középkeletet foglalnak el a kínaiak és malájok között. Vallásukra nézve Budhisták, a műveltebbek Konfucius tanait követik.

Gazdagoknál, szegényeknél azonban egyaránt az ősök és a hagyományok tisztelőiben csúcsosodik ki a vallásérköles felfogás. Ugyanis a társadalmi élet alapja náluk a család. Ez magyarázza meg az ősök kultúráját és minden család oltárt emel az ősök tisztelőjére.

kiszáradófélben lévő tó partvonala azonban annakidején idáig ért. A tó keleti partján egyébként kitünő vastelepkek vannak, a bányászat azonban egyelőre kezdetleges.

Mekong termékeny deltavidéke

A legkisebb tartomány Kokinkina. Egészségtelen, mocsaras, alacsony fekvő vidék a Mekong hatalmas deltájánál. Igazi deltavidék.

Nagyon termékeny, az egész egy majdnem teljesen összefüggő rizsföld, — melyet csak ritkán szakít meg a „kétélű” manrove erdő.

Népessége nagyon sűrű. Fővárosa Saigon, 322.000 lakossal, francia jellegű város. Közéleben van Cholön, mely már egészen kínai város. Saigon a rizskivitel legfőbb kikötője. Ugyanis Kokinkina óriási mennyiségű rizst visz ki évenként Szélsőkelet-Ázsiába és Európába.

Nem hatálytalanítják Magyarországon az agrárreformot

Budapest. (Rador.) A Bucuresztben megjelenő Curenul című lap közli a Magyar Távirati Iroda következő jelentését: Több francia lap állítólagos Budapestről származó hírre hivatkozva azt közölte, hogy a magyar kormány megsemmisítette a román kormány által fogantatott agrárreformot és, hogy ebben a vonatkozásban a magyar kormány már rendelkezést is adott ki. Illetékes körök közlik, hogy a fenti közlés minden alapot nélkülöz és nem egyéb rosszindulatu kiálálásnál.

Megállapították azt is, hogy Budapestről egyetlen újságíró sem küldött hasonló tudósítást.

Anglia török-szovjet közeledést szorgalmaz

A törökök Görögország védelmében hadbalépnek

Róma. A Popolo di Roma leienti Isztambulból, hogy az angol kormány nyomást gyakorol Törökországra annak érdekében, hogy egvezze meg a Szovjetunióval. Anglia ilyen módon szeretné a Szovjetet megnyerni ahhoz, hogy a Földközi-tengeri háborúba beavatkozzék. Azért az áldozatért, amelyet Törökország a Szovjettel szemben hozna. Anglia az arab államokban, vagy akár európai államok terhére is területeket biztosít Törökországnak.

Az olasz lap jelentése szerint Ismet İnönü, a török állam elnöke, olyan sokáig akarja az országot a háborútól távontartani, ameddig csak lehet. Törökország csak akkor nyul fegyverhez, ha területét, vagy Görögországnak a Netos-folyón inneni részét idegen csapatok támadnák meg. Ebben az esetben Törökország hajlandó lenne Görögországot is megvédeni.

FORUM

Telefon jegyelővét 20-10.

Ma, a szezon legnagyobb filmje

Hollywoodi varázs

Don Amache, Alice Faye, Buster Keaton és Ben Turpin-al

Uj UFA hirdató

Előadások 5, 7.15 és 9.30-kor — 3-kor matiné

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-41. Sargonyei: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre . . . 840 lel || Negyedévre 210 lel
Félévre . . . 420 . . . Egy hó. apra 70 .

A temesvári római katolikus gimnázium kéri a nyilvánossági jog megadását

Temesvárról jelentik: Ezélt husz évvel, 1920-ban létesítették a temesvári gimnáziumot Giattfelder Gyula, akkori megyéspüspök támogatása és gyámoltása mellett. Ennek a négyosztályos tanintézetnek annál nagyobb jelentősége van, mert jelenleg a Bánság egyetlen magyar nyelvű középiskolája. Eredetileg több mint kétszáz növendéke volt, a nyilvánossági jog megvonása azonban súlyos csapást jelentett a gimnázium fejlődésére. A múlt évben mindössze kilencvenöt növendéke volt az iskolának, akiknek közel háromnegyede az alsó két osztályba járt, amelyek már nyilvánossági joggal rendelkeznek. Remélhető, hogy ezt a létszámot az idén is eléri, bár többen a Temesvárról elköltözötték közül már kivették gyermeküket, másrészt a középszkolai osztályok növendékeinek a létszámát országosan ötvenről negyvenre csökkentették.

A gimnázium igazgatója jelenleg Vaida Ernő tanárt bízták meg, miután Rajka Géza igazgatót, általi tanári minőségben Nagyváradra helyezték át és még nem bizonyos, hogy visszajön-e a tanintézet élére, vagy pedig Magyarországon marad.

Vaida Ernő a nyilvánossági jog megvonásának körülményeire mutatott rá, a felsőbb tanügyi hatóságok hiányosnak találták a gimnázium felszerelését.

Az előterjesztett kívánásokat súlyos anyagi áldozatok árán is de teljesítették Sokszázszor teljes beiktatást kellett eszközölnünk és éppen most került a kezembe egy ötvenezer lejes számla a fizikai laboratórium felszerelésével kapcsolatban. Ezeknek a gépeknek nagy részét Németországból kellett behoznunk, a jelen körülmények között igen drága áron. A kiadások súlyosan terhelték a gimnáziumot és az iskolafenntartó hatóságok önzetlen támogatásának köszönhető, hogy az anyagi nehézségeket sikerült legátidáim!

A gimnázium nyilvánossági jogának visszaadását már két év előtt kezérték és azóta az alsó két osztályra már ki is terjesztették a nyilvánossági jogot. Most, az új tanév küszöbén azt remélik, hogy a gimnázium végre ismét a teljesjogi középiskolák sorába kerül, ami annál jogosultabb kívánság, mert a Bánság magyarsága igényt tarthat arra, hogy legalább egy nyilvánosjogi középiskolája legyen.

I. MIHAI KIRALY ELFOGADTA A ROMÁN TENGERÉSZETI LIGA TISZTELETBELI ELNÖKSÉGÉT. Bucuresti. Ófelsége Mihai király 1804. számú legmagasabb rendelkezésével elfogadta a Román Tengerészeti Liga tiszteletbeli elnökségét. Ez a liga most fokozottabb mértékben fog a katonai és kereskedelmi tengerészet kérdésével foglalkozni.

A PÉNZÜGYMINISZTER ÉS ALLAMTITKÁRANAK LÁTOGATÁSA A BANCA NATIONALANAL. Bucuresti. George Creteanu pénzügyminiszter, államtitkára, Papanache kíséretében ma látogatást tett a Banca Nationalanál, ahol Alec. Onufrescu bankkormányzó fogadta.

KIHALLGATÁSI ÓRAK A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTERIUMBAN. További rendelkezésekig Trajan Braileanu tanár nemzetnevelésügyi, kultusz és szépművészeti miniszter kedden és pénteken 12 és 1.30 között tartja magánkihallgatásait. Trajan Hersenu tanár, államtitkár, kihallgatásait színtén 12-1.30-ig tartja. Az osztályvezetők naponta ugyanebben az időpontban állnak a közönség rendelkezésére. Minden ügyet, amely a menekültekre vonatkozik, Hersenu államtitkár intéz.

MEGHOSSZABBÍTOTTAK BASIL GRIGORCEA KÜLÜGYMINISZTERIUMI ALLAMTITKÁR MEGBIZATÁSÁT. Bucuresti. Az államvezegető rendelkezésére Basil Grigorcea, külügyminiszteri államtitkár állását 1940. szeptember 14-től kezdődőleg továbbra is meghosszabbították.

A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER KÖSZÖNETE. Mjutan mindenkinek személyesen nem mondhat külön köszönetet, Trajan Braileanu tanár, nemzetnevelésügyi, kultusz és szépművészeti miniszter a sajtó útján mondott köszönetet légionárius bajtársainak és mindenkinek, aki miniszterre történt kinevezésekor rokonzását fejezte ki irányában.

KINEVEZÉSEK A KÖZOKTATÁSÜGYI SZOLGALATBAN. Bucuresti. A nemzetnevelésügyi miniszter a középiskolai oktatás vezetőjévé I. Bratu helyébe Vasile Bancilát, a magán- és felekezeti oktatás legfőbb vezetőjévé Augustin Calcana helyébe Ion Costa kolozsvári egyetemi tanárt, míg a legfőbb iskolaigazgatói szervezet vezetőjévé Stefan Soimescu helyébe Grigore Florescu bucuresti-i egyetemi tanárt nevezte ki. A közoktatásügyi miniszter kabinetfőnökeivé Nicolae Georgetiu és Tudor Braileanu nevezte ki. Tudor Braileanu kabinetfőnöki állása csak tiszteljenbei és nem díjazott.

A TRIBUNA ÉS A FOAIA NOASTRA A MAGYAR FELSÉGIJOG ALÁ KERÜLT TERÜLETEKEN LAKÓ ROMÁNSÁG NAPILAPJAI A kolozsvári katonai parancsnokság Kolozsváron négy magyar és egy román napilap megjelenését engedélyezte. Ezzel kapcsolatban a MTI jelenti, hogy az engedélyezett magyar napilapok a Keleti Újság, Magyar Újság, Ellenék és az Esti Lap. A román lapok közül a Tribuna megjelenését engedélyezte a katonai parancsnokság. A Pesti Újság szerint a magyarországi románság politikai szervezetének hivatalos lapja a Foia Noastra lesz. Arról még nincs jelentés, hogy ezt az utóbbi lapot Kolozsváron adják-e ki, vagy más városban.

KIUTALTAK A SZEPTEMBERI FIZETÉSEKET ÉS NYUGDIJAKAT. Bucurestiből jelentik: Antonescu tábornok, államvezegető és miniszterelnök aláírta a szeptember havi fizetések és nyugdíjak kiutalásáról szóló rendelkezést. A két tétel 1 milliárd 688 millió 607 ezer 835 lelt tesz ki.

Élt 110 évet . . .

Belgrád (tp.) Egy Szerajevó melletti faluban meghalt Trifko Jokanovic 110 éves földműves. Az aggasztóan mind a harminckét foga megvolt, látása tökéletes volt mindvégig és 98 fia, unokája és dédunokája maradt hátra.

GRUIA ÉS BENTOIU VOLT IGAZSÁGÜGYMINISZTEREK KÉRTÉK, HOGY ENGEDÉLYEZZEK SZAMUKRA ÜGYVÉDI GYAKORLAT FOLYTATÁSÁT. Bucuresti. Az 1938-as alkotmány előírta, hogy a volt igazságügyminiszterek tárcájuktól való megválás után még öt évig nem folytathatnak ügyvédi gyakorlatot. Minthogy ezt az alkotmányt felfüggesztették és mivel az ügyvédtörvény nem tesz említést a fenti kérdésről, nem létezik semmiféle törvény, amely a volt igazságügyminiszterek ügyvédi gyakorlatát szabályozná. I. V. Gruja és Aurelian Bentoiu volt igazságügyminiszterek ezek alapján a kamará jóváhagyását kérték, hogy ismét ügyvédi gyakorlatot folytathassanak. Az ügyvédi kamara helyt adott a kérésnek és mindkét volt igazságügyminiszter részére az eskü letételére határidőt állapított meg.

A BESSZARÁBIAI NÉMETEK ÁTTELEPÍTÉSE. Brassó. Brassóból tegnap 1100 besszarábiai német, akik eddig részben Romániában dolgoztak, másrészt pedig katonai szolgálatot teljesítettek, Galatiba utazott, ahol gondoskodnak Németországba való utazásukról. Ugyancsak tegnap 1012 besszarábiai német érkezett Galatiba.

Tervszerűen

Hozzámeene-e Lilla, egy özvegy emberhez is?

Nem, ezredesem! Azt a férfit, akinek a felesége leszek, magam akarom megszéfdíteni. . .

A magyar felségjog alá került területek lakosságától elrekvírált holmik visszaszármaztatása

— Közlemény —

A Magyarországhoz átcsatolt területek lakosságával közlik a román hatóságok, hogy a román hadsereg által rekvírált dolgokat a román-magyar vegyesbizottság révén 1940. szeptember 25-től kezdődőleg visszaszármaztatják.

Az átcsatolt területek lakosságának az a része, amely Romániában tartózkodik, közölte 1940. szept. 22-ig letelepedési helyét és meglekellen kérést, amelyben kéri, hogy rekvírált dolgait ne származtassák vissza a magyar hatóságoknak.

Aki Marosmaros, Szatmár, Szilágy, Naszód, Nagy vagy Kisküküllő megyében lakott, az kérést a nagyszebeni hadi hadtestparancsnoksághoz küldje be.

Aki Csik, Udvarhely, vagy Háromszék megyében lakott, az kérést az ötödik, brassói hadtestparancsnoksághoz címezze.

A kérényben fel kell tüntetni a megye és helység nevét, ahol az illető lakott, megnevezendő az elrekvírált holmi, továbbá, hogy az milyen katonai egységhez található.

Ezen dolgok visszaszármaztatását utólag megállapítandó feltételek szerint eszközlik.

Mindazok a tulajdonosok, akik kérényüket 1940. szept. 22-ig nem küldik be, elvesztik tulajdonjogukat és semmiféle kártalanításra nem tartanak igényt.

A MAGYAR KORMANYELNÖK JAPAN KITUNTETÉSE. Teleki Pál magyar miniszterelnököt a japán „Felkelő Nap” első osztályú érdemrendjével tüntették ki.

MAGYAR FELSÉGIJOG ALÁ KERÜLT TERÜLETEKRŐL ERKEZETT TANÉROK FIZETÉSÉNEK FOLYOSÍTÁSA. Bucuresti. Közlemény:

A nemzetnevelésügyi miniszterium a Magyarországnak átadott megyékről menekült tanterületi tagok tudomására adja, hogy 1940 augusztus (esetleg 1940 június, július) hátralekós fizetések felvétele érdekében sürgősen folyamodjanak a Maros vidék, gyulafehérvári iskolai felügyelőséghez. A folyamodás alkalmával tüntessék fel a pontos címet, ahová a fizetéseket kuttalják. Ez a személyzet 1940. szeptember hónapra azon iskoláktól kapja majd meg a fizetést, ahová áthelyezik. Az elhelyezési munkálatok már folyamatban vannak. Ugyancsak a nemzetnevelésügyi miniszterium felhívja a Magyarországnak átadott területeken lévő megyei felügyelők és középiskolai igazgatók figyelmét, hogy a Maros vidék gyulafehérvári iskolai felügyelőséghez azonnal küldjék el azon összegeket, amelyek a hátralekós fizetések összegét képezik, mert ez összegekre jogosultakat az ottani felügyelőség fizeti ki. A fenti összegekkel együtt a megyei felügyelők és igazgatók személyzeti kimutatót is kötelesek küldeni a gyulafehérvári felügyelőséghez és e kimutatóban a felvételekre való jogosultságot is fel kell tüntetni.

Dr. GOLDSCHMIDI LIPÓT gyermekorvos ismét rendel. Bul. Carol 33. (a törvényszéknél).

A NAGYSZEBENI TERÉZ-ÁRVAHÁZ (TERÉZIANUM) IGAZGATÓSÁGA ezúttal is felhívja a gyulafehérvári egyházmegye területén maradt katolikus magyar hívek, a papság, nevelők és minden árva sorát szívén viselő ember figyelmét arra, hogy minden ellenkező híreszteléssel ellentétben, a Teréz-árvaház a régi keretek között folytatja tovább eddigi működését. Tekintettel arra, hogy az elkövetés következtében néhány hely megüresedett, bárholnan, tehát nem egyházmegyei gyermekeket is (Bánságból is), 6 és 12 év közötti fiúgyermek és intézetbe október 1-ig felvesz a püspökség. Ha fiúgyermek volna, az esetleges leánygyermekét is kérjük az illetékesek részéről számba venni, egyelőre nyilvántartani és neveket adataikkal együtt a Teréz-árvaház igazgatóságához beküldeni. A felvételért lehetőleg október 1-ig kell folyamodni, de indokolt esetben a későbbi folyamodványok is figyelembe vehetők. Az intézetben jól működő és felszerelt Inas-Otthon is van, ahova főmagyarságú magyar gyermekeket felvesz és elhelyez az intézet igazgatósága. Az intézetben elhelyezést nyelhetnek középiskolai tanulók is, akik intánvos havidíj ellenében kitűnő nevelést és a legjobb ellátást kapnak. Cim: Ortelianum Terézianum, Sibiu.

KINYITOTTAK AZ ARADI ZSIDÓTEMPLOMOKAT ÉS A BAPTISTÁK IMAHÁZÁT. Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Trajan Braileanu nemzetnevelésügyi, szépművészeti és vallásügyi miniszter rendelkezésével tegnap visszavonta a zsidó templomok és imaházak bezárására vonatkozó szeptember 9-iki törvényt. Ennek következtében péntek délután hatósági közegek jelentek meg az aradi zsidó templomok és kinyitották mindkét aradi zsidó templomot. Pénteken egyenként kinyitották az aradi zsidó templomok imaházát is.

Az aradi légió parancsnokságának közleménye

Pénteken este nagy ünnepélyességgel avarták fel az aradi légió parancsnokság új nívóval felújított épületét. A felavatásra az aradi légióparancsnokság felhívást bocsátott ki, amelyben megjelentésre szólította fel a légionáriusokat, akik a formaruháikban jelentek meg.

Az aradi légióparancsnokság közleményét hozott nyilvánosságra, amely a következőket tartalmazza:

Folyó hó 22-én, az istentisztelet után, dr. Ioan Maduta légionárius vértanu lelkiudvért gyászistentiszteletet tartanak a dézna-i templomban. Utána kivonulnak a sírhoz és a sír keresztjét beszélik. Az összes közsgébeli, vagy környéki légionáriusok részt vesznek zöldrengben, vagy nemzeti viselkedésben. Az aradi bajtársak, akik részt vesznek az ünnepségen, vasárnap reggel 8 órakor gyülekeznek az aradi CFR állomásnál.

Az összes zöld ingeket, amelyeket a szabóságok a légióparancsnokság engedélye nélkül készítettek, elkobozzák. Az összes légionárius-ingeket a központ útján kell beszerezni.

Eljen a légió és a kapitány!

A LÉGIONARIUSOK MEGYEI VEZETŐJE

— A SAJTÓ- ÉS PROPAGANDAÜGYI ALLAMTITKÁR KÖSZÖNETE A SZERENCSEKIVANATOKÉRT. Bucuresti. Alexandru Constant, a sajtó- és propagandaügyek államtitkára a sajtó és rádió útján köszöni meg kinevezése alkalmából hozzáérkezett szerencsekivánatokat.

— ESKÜT TETT AZ ÚJ IGASZÁGÜGYI ALLAMTITKÁR. Bucuresti. Mihai M. Anonescu igazságügyminiszter ma kivette az esküt Dimitrie D. Zeru a új igazságügyi államtitkártól.

— A KIÜRITETT TERÜLETEK ALLAMTITKÁRÁNAK FOGADÓ ÓRAI. Bucuresti. Corneliu Georgescu, a kiürített területek államtitkára naponta déli 12—13 óra között fogad.

— ELFOGADOTT LEMONDÁS. Bucuresti. Az igazságügyminiszter elfogadta Titu S. Pascu, legfőbb semmítőszék tanácsos és igazságügyi vezérfelügyelőnek állásáról történt lemondását.

— SZEPTEMBER 22: A LÉGIONISTA HŐSÖK NAPJA. Bucuresti. (Rador.) Horia Sima helyettes miniszterelnök és a légionista mozgalom kapitánya közleményt adott ki, amelyben közli, hogy szeptember 22-ike a légionista-mozgalom hőseinek és mártírjainak emléknapja és ezért az ország valamennyi templomában ezen a napon istentiszteletet fésznek, majd utána a légió tagjai felvonulást rendeznek.

— VASKERESZTET KAPOTT EGY NÉMET TENGERALATTJÁRÓ PARANCSNOKA. Berjnből jelentik: A Führer a Vaskereszt lovagi keresztjével tüntette ki Günther Kuhnke hajószíjt, aki mint egy tengeralattjáró parancsnoka két alkalommal is rendkívül veszélyes vizeken aknákat rakott le és ennek eredményeként 14 hajó, összesen 76.192 tonna árutárgalommal elsüllyedt. (Rador.)

— ELHUNYT MAGYAR LAPSZERKESZTŐ. Nagy Samu, a 8 órai Ujság volt felelős szerkesztője 59 éves korában Budapesten meghalt.

— JÖVŐ HETEN KERÜL ISMÉT NAPIRENDRE AZ ÜGYVÉDKAMARABAN AZ ARADI ZSIDÓ ÜGYVEDEK ÜGYE. Az aradi ügyvédkamara választmánya pénteken ismét ülést tartott, de a Bucurestibe intézett távirati kérdésekre még nem érkezett meg a válasz, éppen ezért a szünetben lévő ügyekben döntést nem hoztak. A választmány úgy határozott, hogy a jövő héten tartja meg ismét ülését, amikor majd érdemleges döntést hoznak a különféle ügyekben.

— Tovább működik a csombordi Bethlen Gazdasági Iskola. A csombordi Bethlen Gazdasági Iskola igazgatója közli, hogy működését tovább folytatja. Az intézet tudvalevőleg nyilvánossági joggal rendelkezik, ami feltétlenül előnyt jelent azon gazdaiak számára, akik ebben a nagyváltu intézetben akarják tanulmányukat folytatni. A gazdasági iskola október 10-ig fogad el jelentkezőket a következő bizonyítványok beküldése mellett: állami anyakönyvi kivonat, állampolgársági iskola, erkölcsi vagyoni, orvosi bizonyítványok és szülői nyilatkozat. Folyamodványok a következő címre küldendők: Gazdasági iskola. Aiud, Coligiul Bethlen. Részletes tájékoztatót készséggel küld az iskola igazgatója.

— A L'ORDRE ISMÉT PARISBAN JELENIK MEG. Clermont Ferrand. A L'Ordre című lap utolsó száma szeptember 20-án jelent meg Clermont Ferrandban. A lap holnapról kezdve Parisban fog ismét megjelenni.

— MENEKÜLTÜGYI IRODA BUCURESTI-BEN. Bucuresti. Az északerdélyi menekültek irodáját Bucurestiben a Brezoianu ucca 51. sz. alatt rendezték be. Vidéken az egyes prefekturák mellett működnek ezek az intézmények.

— VALTOZÁSOK A PENZÜGYMINISZTERIUM KÖZPONTI SZOLGÁLATÁBAN. Amint az „Aradi Közlöny” azt már jelentette, dr. Aron Puscaru és Sterie Enachescu államvasuti igazgatók lemondottak és helyüket George Panaitopol és Traian Parvu vették át. A két jelöszőnt igazgatót ellenőrzési inspektorok nevezték ki.

— A NÉMET MUNKAFRONT KÖRZETVEZETŐJE NAPONTA FOGAD. A Német Munkafront körzetvezetője az aradi Német Házban naponta délelőtt 10 és 12 óra között fogad. Telefonon azonban a körzetvezető más időpontban is felhívható.

— Három temesvári ügyvédet törölték a zsidótörvény intézkedései által érintett ügyvedek névsorából. A temesvári ügyvédi kamara a tájára kifüggesztetnek azoknak az ügyvédeknek a névsorát, akik a zsidótörvény rendelkezése értelmében hat hónapon belül kötelesek iradójukat felszámolni. A listából most három ügyvédet törölték, miután sikerült igazolniuk, hogy nem tartoznak a szóbanforgó rendelkezés keretei közé. Egyikük: dr. Huszár Ödön, általánosan ismert temesvári ügyvéd iratokkal bizonyította hogy keresztény szülőktől származik, a másik kettő: dr. A. Russo és Iacobson Lucia pedig regáli származásuk, akik a második kategóriába esnek.

— NÉMET KONZULATUSI KIRENDELTSÉG BESZTERCÉN. Kolozsvárról jelentik: Besztercén a közeli napokban megnyílik a kolozsvári német konzulatus kirendeltsége.

— ÚJ VASÚTVONAL ÉPÜL KOLÓZSVAR ÉS A SZÉKELYFÖLD KÖZÖTT. Budapest. Az a vasútvonal, amely Kolozsvárt a Székelyfölddel köti össze, a bécsi döntés következtében Románia területén maradt. A magyar kormány elhatározta, hogy új vasútvonalat épít Kolozsvárnak a Székelyfölddel való összeköttetésének biztosítása érdekében.

— CSANG-KAI-SEK ÚJ SZÉKHELYE. Hong kong. A Csungtingtól 30 kilométerre fekvő Si-Csang-Szin város lett Csang Kai Sek tábornagy új székhelye.

— JELENTKEZZENEK A MAGYAR FELSŐJOG ALÁ KERÜLT TERÜLETEKRŐL VALÓ GÉPKOCSITULAJDONOSOK. Bucuresti. A pénzügyminiszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében mindazok az átengedett erdélyi területekről menekültek, akik gépkocsival rendelkeznek, szeptember 25-ig bezárólag gépkocsijukat megadóztatás céljából tartoznak annak a helységnek kivételül pénzügyigazgatóságán bejelenteni, ahol letelepedtek.

— NÉGYVENKÉT BUCURESTII TISZTVISELŐT RENDELKEZÉSI ALLOMANYBA HELYEZTEK. Ioan S. Vanu tanár, Bucuresti polgármestere határozatot írt alá, amely 42 bucurestii városi tisztviselőt rendelkezési állományba helyezi. Ezek között 8 számvevőségi tisztviselő, a többi napidíjas. Havi fizetésük a szállítási költségeken kívül 442.791 lejt tett ki, ami évi hatmillió leire rugott. Ugyanezen rendelkezéssel a gépkocsik számát 28-ról tízenötre csökkentette, ami szintén 3—4 millió évi benzín, olaj és sóffőzfizetési költségmegtakarítást jelent.

— MINIMÁLIS MUNKABÉREK MAGYARORSZÁGON A KERESKEDELEMBEN FOGLALKOZTATOTT SZAKMUNKÁSOK SZÁMÁRA. Budapest. A kereskedelem miniszter a kereskedelemben foglalkoztatott szakmunkások részére minimális munkabérekét állapította meg. A munkabérek szempontjából az országot három körzetre osztották. Az első szolgálati évben a minimális bérének 14.20 és 18.40, a második szolgálati évben a hetibér 17.80 és 23, míg a harmadik szolgálati év után 23.20 és 30 pengő között mozog.

— FOGALOM A TEMESVARI GYUFAGYAR ÚJBÓLI ÜZEMBEHELYEZÉSE ÉRDEKÉBEN. Temesvárról jelentik: Hetekkel ezelőtt elhatározták, hogy a temesvári gyufagyárt Kolozsvárra helyezik. Augusztus 15-én a gyár 150 munkásának felmondták és a gyár szeptember elsője óta szünetelteti működését. A gyufagyári munkások most mozgalmat indítottak a gyár újbóli üzembe való helyezése érdekében, annál is inkább, mert hiszen Kolozsvár azóta tudvalevőleg Magyarországhoz került és ezért a gyár elköltöztetése már nem időszerű.

— NÉHÁNY NAP MULVA MEGINDUL MAGYARORSZÁGON ÉSZAKERDÉLY FELÉ A REPÜLŐFORGALOM. Budapest. Néhány napon belül megindul Északerdélyben a rendszeres repülőforgalom.

— ANGLIABA AKART SZÖKNI KÉT FRANCIA PÍLÓTA. Lisszabon. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a lisszaboni kikötő rendőrsége a Hignear nevű angol hajón letartóztatott két francia katonai pilótát, akik Angliába akartak szökni. A két pilóta átszökött a spanyol-portugál határon és a hajó kapitányának tudtával, utlevél nélkül akarták megenni az utat Angliába.

Német hozzászólás San-Giorgiu tanár nyilatkozatához

Az Aradon megjelenő „Volksblatt” legutóbbi számában „Gyűlölet jobbról és balról” címmel cikket közöl, amely többek között a következőket írja:

— „A bécsi döntés után több oldalról is ellenszenv nyilvánult meg a romániai német lakosság iránt. A románság részéről esetleg megnyilvánuló ellenszenv teljesen alaptalan tekintettel arra, hogy a romániai németeknek a bécsi döntésben semmimemű szerepe nem volt. A német birodalmi vezér döntésénél sokkal magasabb történelmi szempontokat tart szem előtt, semhogy döntésénél a romániai németekre tekintettel lett volna. A bécsi döntés célja az volt, hogy Délkelet-Európában elhárítsa a háborus veszélyt. Ennek a döntésnek meghozatalakor nem játszott szerepet sem a szimpátia az egyik, vagy az antipátia a másik állammal szemben. A románságnak az az álláspontja, hogy túl nagy területet kellett Magyarországnak részére átengedni, az ellenkező oldalon pedig szvakran azt hangoztatják, hogy az itteni németek befolyására Magyarország Erdélynek csak egy csekély részét kapta meg. Általában az a vélemény terjedt el, hogy az itteni svábságnak befolyása volt a bécsi döntésre. Ezt a véleményt támasztotta látszólag alá San-Giorgiu egyetemi tanárnak a „Curentul”-ban a közelmúlt napokban megjelent interjúja. Ennek az interjúnak tartalma szintén meglepte az itteni svábságot. A romániai svábok véleményét a bécsi döntés előtt nem kérték ki, lev tehát ezért a döntésért nem is vállalhat felelősséget. A sváb lakosságnak nem volt alkalma arra, hogy akár egyik, akár másik fél mellett megnyilatkozzék.”

— ANGOL ENGEDÉLLEL HALADTAK AT A GIBRALTARI SZOROSON AZ AFRIKA FELÉ HALADÓ FRANCIA HADIHAJÓK. London. (Rador.) A Reuter közli: Londonban most tudták meg, hogy a francia hadihajók, amelyek átkeltek a Gibraltáron, megérkeztek Dakar, franciaafrikai kikötőbe. A hadihajók, mielőtt áthaladtak a gibraltári tengerrészleten, figyelmeztették az angol hatóságokhoz és tájékoztatták őket utjuk céljáról és rendelkezési helyéről. Az angol hatóságok — miután Anglia és Franciaország között nem áll fenn hadjárat — megengedték a francia hadihajók átkelését.

— SZOVJETHADGYAKORLAT. Moszkva. (Rador.) A „Krasnaja Zvezda” című lap közli, hogy megkezdődtek a transzkaukázusi szovjet hadgyakorlatok, amelyekben a légi és tankhadérok is részt vesznek. A hadgyakorlatokat maga Budjenny marsall vezeti és azoknak nagy figyelmet szentelnek.

— AZ USA 338 MILLIÓT FORDIT KASZARNYAÉPÍTÉSRE. Washington. (Rador.) A DNB jelenti, hogy az amerikai képviselőház csütörtökön 338 millió dollár hitelt szavazott meg kaszarnyák építésére.

— FRANCIAORSZÁGBAN FELELŐSSÉGRE VONJAK A FOSZTOGATÓKAT. Páris. (Rador.) A francia rendőrséget éjénken foglalkoztatják azok a lopások és rablások, amelyeket ismeretlen tettesek követtek el Párisban és egyebütt is, felhasználva a francia hadsereg visszavonulását. Eddig 241 személyt vett őrizetbe a francia rendőrség. További 1300 egyén áll gyanu alatt, hogy résztvettek a rablásokban. Körülbelül 700 per folyamatosan van.

— REVOLVERES LÓTOLVAJ-FOGÁS ARAD HATÁRÁBAN. Temesvárról jelentik: Néhány hete ezelőtt, — mint megírtuk, — a jugoszláv-román határ közelében veszedelmes lótolvaj társaság garázdálkodott, amelynek tagjai a lopott lovakat Jugoszláviába csempészték és ott értékesítették. A temesvári rendőrség annak idején a bünszövevényes határját őrizetbe vette, míg két lótolvaj megszökött. Ezeket most Arad határában fogták el revolveres üldözés után. Az Arad határában elfogott lótolvajok: Lakoş Guszti és Varga Aranka. Mindketőjüket Temesvárra kísérik, ahol megkezdik kihallgatásukat.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

MAJÓS gyógyszertár, Bulev. Regina Maria 8
NIEDERMAYER gyógyszertár, Str. Oljdu,
KAIN gyógyszertár, Calea Banatului 1.

Uj dán-szovjet kereskedelmi és fizetési egyezmény

Moszkva. (Rador.) Tegnap aláírták az orosz-dán kereskedelmi és fizetési egyezményt. Az egyezmény következtében a szerződés aláírásától számított hat hónapon belül a két ország 14.4 millió dán korona értékű árucserét bonyolít le egymás között.

Szovjetország főleg hajókat, Dieselmotorokat, villanymotorokat, kompresszorokat és egyéb technikai cikkeket vásárol Dániából, míg Oroszország gyapotot, petróleumtermékeket szállít Dániának.

Hat évi börtönre ítélte Izvoreanu gyárost a bacau katonai bíróság

Bacauból jelentik: A bacau haditörvényszék most tárgyalta és hirdetett ítéletet Herscu Iancu Leib, másnéven Izvoreanu, valamint Aron Avram, másnéven ugyancsak Izvoreanu ügyében, akiket azzal vádoltak, hogy fiktív okmányok segítségével kivonták magukat a katonai szolgálat alól. Mindkét vádlott egyéb ként közismert a nagy port felvert devizawisszaélés ügyéből, amely még mindig foglalkoztatja a különböző bíróságokat. A két fővádlott mellett vád alá helyezték még Staindher German bacau lakost, mert hatóság előtt más személy helyett jelentkezett. A vádlottakat Manolache tábornok, a katonai igazságszolgá-

latás volt vezetője védte. A katonai törvényszék a következő ítéletet hozta: Herscu Iancu Leib, másnéven Izvoreanu katonai szolgálateljesítés alól való kibuvás miatt három évi, míg hamisítás miatt ugyancsak három évi elzárásra, ötezer lei pénzbüntetésre és politikai jogainak két évre való felfüggesztésére ítélte. Staindher German egy évi fogházat kapott és ötezer lei pénzbüntetést fizet. Mindkét vádlott felfolyamodást jelentett be az ítélet ellen. A másik Izvoreanu ügyében a tárgyalást későbbi időpontra halasztották és időközben megállapítják, hogy a katonai törzslapon történt változások megfelelnek-e a valóságnak.

SPORT KOZLONY

Osszeállították a válogatott csapatokat

Elutazott az A) csapat

Bucuresti. Vasárnap Románia válogatott csapatai Belgrádban és Bucurestiben mérte össze erejét Jugoszlávia válogatottjaival és a román válogatott jelöltek tegnap kiadás edzést tartottak, amely után össze is állították a csapatokat. Az edző-mérkőzés 3 harmadból állt és az A) csapat 3:0 (0:0, 0:0) arányban győzött. A válogatott csapatokat a következő képen állították össze:

A) együttes: David—Sliva, Longher—Vințila, Rasinaru, Lupas—Bindea, Ploesteanu, Gica Popescu, Bogdan, Coracu.

Tartalékok: Pavlovici és Simatoc.

B) csapat: Radulescu—Duce, Negrescu—Siclovan, Angelache, Brandabur—Ene, Mihalescu, Bonatiu, Gavrilescu, Iordache.

Tartalékok: Iustin, Constantinescu—Greuc és Stancu—Berbeaca.

Az A) válogatott csapat, amely Belgrádban szerepel, pénteken délelőtt 10 órakor el is utazott Bucurestiből. Az együttest Liviu Iuga és Bucur Barsu vezetik, de a csapattal utazott Costel Radulescu is, aki az egyik határbíró lesz.

Kitünő csapát állít ki a Crisana az Electrica ellen

Vasárnapi bíródelegálás

A vasárnapi labdarugóműsor egyik nagy eseménye az Electrica vendéglátócska, amely a Crisana CFR ellen játszik B) ligas mérkőzést. A temesvári csapat nagy játékerőt képvisel és így a Crisana is jelentősen megerősítette csapatát, hogy méltó ellenfele lehessen a jóképességű temesvári csapatnak. A Crisana CFR a következő együttest állítja szembe a Gloria pályán lebonyolításra kerülő mérkőzésen.

Sabau — Novac, Egedi — Pacurar, Simceac, Tolan — Bugar II., Sibotean, Serban, Durghen, Gligorescu.

A vasárnapi részletes bíródelegálást alább adjuk:

B) liga:

Crisana CFR—Electrica, Gloria-pálya, 16 órakor, bíró: Vancau, határbírók: Marita és Burdan.

Ker. I. oszt.:

ATE—Egyetértés, AAC-pálya, 17.30 órakor, bíró: Pálffy, határbírók: Schneider és Igna.

AAC—Olimpia, AAC-pálya, 16.30 órakor, bíró: Rechesan, határbírók: Sasu és Vogel.

Unirea—AMRA, Unirea-pálya, 16.00 órakor, bíró: Milancovici, határbírók: Karlich és Kolarov.

Tricolor—Transilvania, Egyetértés-pálya, 16.15 órakor, bíró: Barbu, határbírók: Kradiaty és Albu.

Ifj. bajnokság:

Gloria—Transilvania, Gloria-pálya, 9.00 órakor, bíró: Ciorogariu.

AMTE—Astra, AAC-pálya, 9.00 órakor, bíró: Tomi

AAC—Olimpia, AAC-pálya, 11.00 órakor, bíró: Cristea.

Crisana CFR—Titanus, Gloria-pálya, 14.15 órakor, bíró: Manea.

E marad az AMTE-Astra kerületi bajnoki mérkőzés

A vasárnapra kisorsolt AMTE—Astra elsőosztályú bajnoki mérkőzés halasztást szenved, miután az Astra kupamérkőzést játsszik a temesvári CFR csapatával. Ugyanformán az AAC-pálya műsora átalakul: 14.30 órakor az ATE és az Egyetértés, 16.30 órakor pedig az AAC és Olimpia játszanak bajnoki mérkőzést az AAC pályán.

Asbóth nyerte a milánói nemzetközi teniszversenyt

A Milánóban lejátszott nemzetközi teniszhajnokságot Asbóth, a magyar teniszsport vián kívül világvizonylatban is első vonalban álló reménye nyerte meg. A döntő másik tagja is magyar volt. Részletes eredmények:

Férfi egyes: Asbóth—Gábor 6:4, 8:6, 1:0, feladva.

Férfi páros: Del Bejlo, Cucejli—Asbóth, Gábor 6:4, 6:2, 0:6 6:1.

Vegyes páros: Tonold Asbóth—San Domino, Cucejli 6:2, 6:4.

O A BIRÓTESTÜLET FELHÍVÁSA, Az aradi futballbíró testület felhívja a következő játékvezetőket, hogy a legközelebbi ülésen (szeptember 24., kedd este) jelenjenek meg a Gloria pályán lévő bírótestületi helyiségben: Husztik, Höhn, Gombos.

O VOSTINAR VEZETI a vasárnap Aradon lebonyolításra kerülő Astra—CFR Temesvár Román Kupa mérkőzést.

Déldobrudzsa kiürítése nagyrészt vízi-úton történik

Constanta. A déldobrudzsi kiürítések nagyrészt víziúton hajtották végre, egyrészt dunai vontatókkal, másrészt a román tengerészeti hivatal hajóin.

Tegnap futott be Constantára az Oituz-hajó, amely a balcic-i hatóságokat hozta és azonkívül a hatalmasan fellendített, tengeri város pompás villasorának értékes berendezését. Ugyanaznap még két másik hajó is befutott és hozta a Cadrlater menekült lakosságának nagyrésztét. Az új „Balcic” nevű román motorshajó a balcic-i múzeum berendezését szállította, amelynek megszerzésében és rendezésében Octav Mosescu balcic-i polgármester nagy érdemeket szerzett. A másik hajó, amely ugyanaznap futott be a kikötőbe, az Oituz, amely nagyszámú menekültet és azok vagyonát hozta. A Suceava-hajó a balcic-i gabonatermelési vállalat raktárát szállította el Constantára.

Temesvárról jelentik, hogy Dobrudzsából 265 menekült érkezett Temesvárra.

A TERMÉSZET ÉLETE

Madárvonulás

Az élet kifürkészhetetlen titokzatosságának csodálatos mozzanata van most folyamában a természet életében: a madárvonulás.

Erdőn, mezőn, ligetekben elnémul a madárdal, árván maradnak a madáriszkek. Ott, ahol még nem is régen pezsgő vig élet dal hirdette a természet élni akarását, lassan a némaság, az elmúlás titka fel a tanyáit. Lehullnak a fák lombjai, elszáradnak a mezők virágai, az ősz-elő hűvös szellő, mint a halál lehelete szívít végig a mezők haldokló növényvilágán.

Nem szól már a haris a virágos réthben.

Elnémult a bölömbika a nádas mélyében.

Nem kelepel már a gólya a kéményünk mellett.

Nem csicsereg a fecsképar az ablakunk felett.

Nem jósol a kakukmadár a nagy akáciáról.

Nem visszhangzik az erdőszél a csalóánydaltól.

Vándordalát hallatja a dölceg darumadár.

Itt hagyja a szülőföldjér sok-sok dalos madár...

Igen, itt hagynak bennünket kedves nyári vendégeink, hogy más hazába vándorolva életet tegyenek a természet hívó szavának segítségét vigyenek az ott élő madárlásainak és erőt vigyjenek a jövő kikeletre, hogy onnan megújulva, ünneplőbe öltözve térhessenek ismét vissza szülőföldünkre.

Hogy mi adja meg a jelt kedves madarainknak a vándorlás idejére, azt még homály fedi, de hogy tudja minden vándormadár az elindulás pontos idejét, arra sok szép megfigyelés tanuskodik. Vándormadaraink közül a fiúr veszi fel elsőnek a vándorbotot. Ez a kis vad-tyúkféle csak addig marad helyben, amíg kicsinyei kolálásával a világra szel. Amint a kis arórságok felszáradtak, pár napig még a fészek körül begarásznak, hogy kissé megerősödjék az anyuikkal egyetemben megkezdik a vándorlás nehéz útját a déli tájak felé. Ez a vándorlás csendben történik a vetések és a határok illatvénnyel között. Ha vizpartot ér a család és a fiatal nemzedékek még repülni nem tudnak, ott rövid időre magtelepednek, amíg a kicsinyek röp-képessé válnak, hogy azután az ilyen akadályokat könnyebben áthalassák. Amikor a Földközi-tengerpart vidékére érnek, a már útközben anyuivá felöbölt fiúik akkora oly szívósakká válnak, hogy az aránylag rossz repülő, nehézkes madár kedvező szél segítségével könnyen repül Afrika északi partjaira. A vízimadarak legöbbsie az utat éjféli teszik meg. A gólya a daru, a vándor ragadozómadarak, galambok, seregélyek, az énekesek, a fecskék csak nappal vonulnak. A vonulásnak madárfajonként más és más a formája. Ismerjük a darvak ék-forma repülését. Láttuk már a seregélyek labdaszerű, csomós vonulását. Volt módunkban látni a fecskék füstszérien tömör költözködését. Vannak madarak, amelyek a vonulást zónákra osztva teszik meg, egy-egy kedvezőbb terepen rövid időre megtelepednek. Némely madárfaj magányosan repül, vagy csak iger gyérszámú társával osztja meg az utat fáradalmat. A légykapók, a királykák vándorlása bokorról bokorra fárról fárra zailik le a déli irányt pontosan beártyva. Az ökörszem, ez a gyenge kis madár még vándorlása közben is ragaszkodik a homárhoz, ha csak alkalom adódik, a bokrok aljára használja fel elvonulásra, habár ő majdnem az utolsónak marad, kitart, amíg csak a hideg engedi, míg végre ő is eltűnik, hogy az olasz honban és a Riviera enyhe vidékén átteleljen.

Van két világvándora a madárvilágnak, melyek csak addig állnak megszokott költő-helyükön, amíg kicsinyeiket felnévelik és utána a természet örök vándorlásból áll. Ez a két madár a vándorsólyom és a sarki csér. A vándorsólyom bátran ráül a legelőre, hogy a madárvilág rendőreinek a főfelügyelője, mert ma itt végzi feladatát, egy-két nap múlva pedig már a földteke távoli pontján találkozhatsz ugyanazzal a madárral. A sarki csér pedig az év egyik felét az északi, az év másik felét pedig a déli sarkvidéken tölti el, tehát a sarkvidék zord életének el-
lenőre.

BIRÓ PAI

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Azoknak is bejelentést kell tenniük adóamnesztia igénybevételére vonatkozóan, akik a régi törvény alapján tettek már nyilatkozatot

Szeptember harminc a bejelentések beadásának határideje

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság nyomatékosan felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az adóamnesztia igénybevételére vonatkozó nyilatkozat határideje szeptember 30-ikán visszavonhatatlanul lejár. Azok akik az amnesztia igénybevételével kapcsolatban befizetést is kötelesek eszközölni, a vonatkozó összegeket ugyancsak szeptember 30-ig kötelesek eljuttatni a pénzügyigazgatósághoz.

Nyomatékosan hangsúlyozza a pénzügyigazgatóság, hogy az adóamnesztia igénybevételére vonatkozó nyilatkozatot azok is kötelesek beadni szeptember 30-ig, akik már az előző törvény által biztosított adóamnesztiát igénybe vették, mert csak ebben az esetben kaphatják meg a pénzügyigazgatóságtól azt az igazolványt, amellyel mentesíti őket a multra

vonatkozó adó- és illeték-ellenőrzés alól. Azok, akik a régi adóamnesztia törvény alapján már befizetést eszközöltek, nem kötelesek újabb összegeket befizetni, illetve csak a két törvény által megszabott összegek közötti különbözethez kötelesek leróni, ha az ő esetükben ilyen különbözethez fennállának. Számon tehát minden további befizetés nélkül megkapják az adóamnesztijára vonatkozó bizonylatot, de csak abban az esetben, ha újabb nyilatkozatot adnak be szeptember 30-ig az adóamnesztia igénybevételére vonatkozóan.

A szeptember 30-iki határidő lejártá után a legszigorúbb ellenőrzést kezdik meg és azokat, akik az adóamnesztijára vonatkozóan nyilatkozatot nem adták, súlyosan megbüntetik, ha kihágásokat fedeznek fel náluk.

Óránként 50 leire emelte az áruk vagononkénti fekbérét a CFR

A vasutak vezérigazgatósága rendelkezést adott ki, amelynek értelmében szeptember 19-iki hatállyal életbeléptetik az áruszállítványok felémelt fekbér-díjazását.

Ennek a rendelkezésnek megfelelően az áruszállítványok vagononkénti fekbérletéke egy órára 50 lei. Ez az illeték eddig az első három órára óránként 10 lei, míg az azt követő időtar-

tamra óránként 20 lei volt. Így tehát a CFR a fekbérletéket lényegesen felemelte. Az érvényben lévő rendelkezések értelmében a vagon-szállítványokat az érkezéstől számított hat órán belül el kell szállítani az átlomásról és a fekbér a hat órán túli időre fizetendő, ha az árut hat órán belül nem szállították volna el.

A jövőben egy ügyvéd legfeljebb négy vállalatnál működhet jogtanácsosként

Október 5-ig az összes ügyvédek kötelesek bejelenteni az ügyvédi kamaránál, hogy milyen vállalatoknál töltenek be jogtanácsosi tisztséget

Az új ügyvédtörvény, amely a Monitorul Oficial 1940. szeptember 5-iki 205. számában jelent meg, több fontos intézkedést tartalmaz a vállalatok jogtanácsosaival kapcsolatban. Így a törvény ugy intézkedik, hogy a jövőben egy ügyvéd legfeljebb négy társaságnál vállalhat jogtanácsosi tisztséget. Ugyanakkor elrendeli a törvény azt is, hogy az ügyvédek a törvény megjelenésétől számított egy hónapon belül, tehát legkésőbb október hó 5-ig be-
zárólag bejelentsék az ügyvédi kamaránál,

hogyan hol töltenek be jogtanácsosi tisztséget. Az ügyvédtörvény 95. szakaszának f) szakasza értelmében az ügyvédi gyakorlat folytatása összeérthetetlen azzal, hogy az ügyvéd egyúttal köznyugdíjas legyen, függetlenül attól, hogy a szóban lévő ügyvéd már a szeptember 5-iki ügyvédtörvény életbelépése előtt tagja volt-e az ügyvédi kamarának vagy sem. Így tehát az említetteknek választaniuk kell a köznyugdíj vagy az ügyvédi gyakorlat között.

Ötezer hektárral növelik az idén a búzával bevetésre kerülő terület nagyságát

Egyelőre a bevetendő terület 25 százalékát szántották fel

A földművelésügyi miniszteriumban kidolgozták az 1940-41-es mezőgazdasági év vetési törvét. Ezerint a búzával bevetésre kerülő terület nagyságát 2 millió 300 ezer hektárra emelik 1 millió 800 ezer hektárról, a mennyi az elmúlt esztendőben volt.

A rozsossal bevetésre kerülő terület kiterjedését 80 ezer hektárról 120 ezer hektárra növelik, míg az őszi árpával bevetésre kerülő terület nagysága 60 ezer hektár lesz a tavalyi 48 ezer hektárral szemben. Ami a repcét illeti, ezzel mindössze 5000 hektárnyi területet vetnek be.

A tavaszi vetésekkel kapcsolatos vetési terv előreláthatólag módosítást szenved. A miniszteriumnak ugyanis az a terve, hogy jelentősen növeljék a napraforgóval és más olajos magvakkal bevetésre kerülő területet. A tengerivel bevetésre kerülő terület nagysága az eddigi szinten marad.

Az őszi vetésekkel kapcsolatban súlyos nehézséget jelent az, hogy eddig az ősszel be-

vetendő területnek csak 25 százalékát szántották fel.

A hozzávetőleges becslések szerint az idei tengertermés körülbelül 350.000 vagon lesz, ami főleg módon fedezi a belföldi szükségletet.

— CSAK AZ ELSŐ OSZTÁLYBAN ALKALMAZÁK AZ IPARI OKTATÁSRÓL SZÓLÓ ÚJ TÖRVÉNY INTÉZKEDÉSEIT. Ez év április 21-ikén törvény jelent meg, amely az ipari oktatást új alapokra fekteti, megszünteti az ipari liceumok rendszerét és az említett intézetek helyett ismét ia. és járási iskolákat létesít. A Monitorul Oficial szeptember 18-iki száma most D. Caracostea nemzetnevelésügyi miniszter rendelkezéséről közli, amelynek értelmében az új ipari oktatásról szóló április 21-iki törvény rendelkezéseit az idei tanévben csak az ipari liceumok és gimnáziumok első osztályaiban alkalmazzák, míg a többi osztályokban a tanítás a régi törvény alapján folyik.

— A VÁMRAKTÁRÁKBAN DOLGOZÓ MUNKÁSOK IS A SZÁLLÍTÓMUNKÁSOK CÉHÉHEZ TARTOZNAK. Az aradi munkakamara közli, hogy a munkügyi miniszterium 40.817-1940 számú rendelkezése értelmében a vámraktárakban dolgozó munkások is a szállítási munkások céhéhez tartoznak.

Nincs gabonavásárlási monopólium

Bucurestből jelentik: A központi gabonaértékesítő hivatal azokra a félreértésekre okot adható hírekkel szemben, mintha a gabonavásárlás monopóliumot képezne, közli, hogy gabonát bárki vásárolhat, ha az árakat és a kiadott rendelkezéseket betartja. Viszont a legerélyesebben járnak el azon személyek ellen akik az ezzel kapcsolatban meglelt rendeleteket kijátszák.

— JUGOSZLAV PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG UTAZOTT BERLINBE. Belgrád, Jugoszláv pénzügyi bizottság Berlinbe utazott, hogy átvegye a legújabb dubrovnik szerződésnek értelmében a régi ausztriai kölcsön kamatait.

— ISMÉT TELJES ÜZEMMEL DOLGOZIK A BELGA KÖSZÉNIPAR. Brüsszel. A belga köszénipar újból teljes üzemmel fejtegette a munkát. A belgiumi háborús hadműveletek előtti időszak termelésének 80 százaléka megkezdődött. Az 1940. év elején dolgozott 124 ezer főnyi munkáslétszám mintegy 90 százaléka ismét munkába állott. A köszén kitermelés hozzávetőleges mennyisége 2 millió tonna.

— HETIPIACI ÁRAK. Arad. A hetipiacon az árak a város hivatalos megállapítása szerinti a következők voltak: ZÖLDESÉGPIAC: Töltenivaló zöldpaprika 2 darab 1 lei, hegyes paprika 6 darab 1 lei, kárfiol darabja 4-10 lei, retek 3 darab 2 lei kékpapadicsom darabja 2-3 lei, lejes káposzta 4 lei, levecsbevaló zöldség kötegye 3-4 lei, burgonya kilója 4-5 lei, hagyma 5 lei, zöldbab 6 lei, szárazbab 16-18 lei, hámozott borsó kilója 30 lei, piros papadicsom 6-7 lei, savanyított káposzta 12 lei volt kilónként. TEJTERMEK: Tej literje 7 lei, okótt tej 25 lei, tejsírt 40-60 lei literenként, tehéntúró 20-24 lei, túrtúra 65 lei vagy 130-160 kilónként. Tojás darabja 1.50-2.20 lei. GYÜMÖLCSPIAC: Dió kilója 23-25, dióból 76, körte 30-40, őszibarack, szilva 20 szőlő 20-35 lei kilónként. Görögdió darabja 12-40, sárgadinnye 5-15 lei darabonként. BAROMFIPIAC: Pulyka 400, tyúk 120-150, kővér liba 850-900, sovány liba 240-300, csirke 50-120, kővér kacska 400-420, sovány kacska 140-160 lei darabonként.

— Milyen feltételek mellett kaphatnak szabadságot a munkára mozgósítottak. A közelmúltban megemlékeztünk a munkügyi miniszteriumnak arról a rendelkezéséről, amelynek értelmében meghatározta, hogy azoknak az alkalmazottaknak, akik valamely vállalatnál munkára vannak mozgósítva, szabadságot adjanak. Ez a rendelkezés azonban, hogy a munkára mozgósított alkalmazottak katonáknak tekintendők és abban az esetben, ha a vállalatnál nem lenne elegendő munka, vagyis ott nem tudnák őket ideiglenesen foglalkoztatni, a katonasághoz kell őket visszavezényelni. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a munkügyi miniszterium most 37.605-1940. szám alatt újabb rendelkezést adott ki, amelyel módosította előbbi intézkedését. A rendelkezés szerint a munkára mozgósított munkások ugyanolyan elbírálás alá esnek mint azok, akiket helyben, munkahelyükön mozgósítottak. Abban az esetben, ha a vállalatok olyan helyzetben vannak, hogy csoportokban, vagyis sorozatosan szabadságot adhatnak munkára mozgósított alkalmazottaknak, ezt megtehetik, természetesen azzal a feltétellel, hogy a pihenő szabadság idejének lejártakor ezek az alkalmazottak visszatérnek munkahelyükre. A munkügyi miniszterium említi: rendelete közli a nagyvezérkarnak azt a határozott utasítását is, hogy ezek a szabadságolások csak akkor és abban a mértékben engedélyezhetők, ahogyan a vállalat munkamenete erre módot ad. A szabadságra engedett munkára mozgósítottakat be kell vezetni a vállalat vonatkozó könyvébe és ezekről a szabadságokról az illető alkalmazottak nevének feltüntetésével jelentést kell tenni a munkügyi felügyelőségekhez. A jövőben tehát ha a nagyvezérkar ellenőrző közegei a vállalatoknál az alkalmazottakkal kapcsolatban ellenőrzést végeznek, a vállalatok okmányszerűleg kötelesek igazolni a szabadságon levő munkára mozgósított alkalmazottak távollétét.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, szeptember 21.

Radio România. A rövid hullámon. 6.45: Rádiószolgálat, Radio România és Radio Bucuresti. 13.00: Közművelődési beszámoló, 13.15: Zenekar. 14.00: Hírek. 14.20: Ének. 14.45: Hírek. 20.00: Hírek. 20.15: Egyházi ének. 21.00: Hírek. 21.15: Rádiózenekar. 22.00: Hírek, sport, 22.20: Hírek német és olasz nyelven. 22.30: Rádiózenekari hangverseny folytatása. 23.00: Zene. 23.30: Hírek angol és francia nyelven.

Budapest. 8.00: Hírek. 11.00: Hírek. 13.10: Zenekari hangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Ifjúsági félóra. 17.45: Hírek. 18.00: Hírek szlovák és rutén nyelven. 18.15: Zongora. 19.15: Nép-dalok. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Lemezek. 21.00: Vidám est. 22.40: Hírek magyar, szlovák és rutén nyelven. 23.10: Cigányzene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Tánclemezek. 1.05: Hírek

